

IX

1 9 2 8

9

1

8

**VÝROČNÁ
Z P R Á V A
ŠTÁT · REÁL
GYMNÁZIA
V PREŠOVE
1927-1928**

DEVIATA
VÝROČNÁ ZPRÁVA
ŠAFÁRIKOVHO
ČSL. ŠT. REÁL. GYMNÁZIA
V PREŠOVE
ZA ŠKOL. ROK
1927—1928.

O B S A H:

1. Zdenek Wildmann:

K desiatemu výročiu štátnej samostatnosti.

2. Fr. Prchlik:

K dejinám ústavu od 1918 do 1928.

3. Zprávy školské.

V Prešove 1928.

Znak republiky na obálke vyrezal Bartalomej Palčák, III/a.

Tlačou kníhtlačiarnie „Svätý Mikuláš“ v Prešove.

J. REPČÁK-V.

Slovenská
pedagogická
knížnica
Bratislava

Z 2564

Vyrezal Juraj Gbur, II/b trieda.

A. Repčák — V. trieda:

Desať rokov.

*Do poľa Večnosti zaoraná úzka brázda —
desať našich rokov, tiahne sa
popri šírých planiach zoraných poli
... úzka brázda ... človeka kdes v duši zabolí...*

*Desať rokov — akkord piesne rána,
hymn k východu Slnka,
spev riavy, ktorá dnes len žblnká,
ktorá zajtra vzrastie v rieku, more, Oceán...*

*Desať rokov: podstavec na sochu nových dejín,
— len tvoríš, postavíš naň mohutnú sochu...*

K desiatemu výročiu štátnej samostatnosti.

Zdenek Wildmann.

Dvakrát už v dejinách, keď Európa bola zachvátená válečným požiarom, otázka nášho národa sa stala otázkou európskou — v XVII. storočí, keď krvavo zapadalo slnce národnej samostatnosti, aby sa za svetovej války znovu z krvi miliónov vynorilo. Za oboch vojen vyšla početná emigrácia zo zeme hľadať cesty národného prospechu. Tá stará emigrácia XVII. storočia, ktorá plnila cudzie pluky a dúfala vo víťazstve cudzom najšť aj úspech vlastný, vykrváčala za hranicami zeme, ktorej sa dotknúť nebolo jej dopriane a hynula v beznádeji a keď ostatný z nich odchádzal na cestu ostatnú, obraz, ktorý jeho oči videly tam, kde ešte vždy hovoril „doma“, bol taký, že sa snáď rád a s pocitom uľahčenia vzdával s tohoto sveta. Otázka nášho národa zmizla s programom až do novej svetovej búrky, kedy smrťou Neznámych bola vykupovaná spravodnosť a kedy z pádu trónov z božej milosti povstávaly nové celky z vôle ľudu.

Stále hlbšie zapadal národ v polárnej noci pobielohorskej do bahna zkazy, ktoré sa nezдалo mať dna. Byť príslušníkom nášho národa bolo ako byť zatažený dedičným hriechom. Veď meno nášho národa bolo temer synonymom pre kacira, zradcu alebo rebela.

A bieda dovŕšila biedu, keď sa vody znenáhla ušľachovali, a všetko to, čím pred tým búrka otriasala, pochované nádeje i smútky a urážky, kládly sa na dno zabudnutia a vody sa zavrely nad všetkým, slávou i biedou a hnilobný klud, stokrát horší predošlej búrky, prorokoval odumieranie.

A nasadené okuliare mámenia dovoľovali nevidieť, čo malo byť videné, a vidieť, čoho nikdy nebolo a sláva sa stala hanbou a hanba pýchou. Krivda, ktorá mala páliť ako Kainovo znamenie, stala sa nerozumiteľnou a jedinou nádejou a útechou Komenskému a tým, ktorí citili ešte cudziu slinu na tvári, bolo, že „naš pád bude iným na povstanie.“ Aspoň iným . . .

Dlhé roky poroby a nesamostatného života nemohly zostať bez následkov, bez kazov, ktoré sa objavily na našej národnej povahe. Nemecký historik Lamprecht zisťuje ako následok 30 ročnej vojny u

nemeckého národa servilizmus a tejto neblahej vlastnosti neostali sme ušetrení ani my. „Ze všech kleteb otročiny, již nás stihl bůh, nejtrapnější, nejhroznější otrocky je duch“, hovorí Sv. Čech; vskutku „... otroctví tak vniklo do všech žil a šlach, že se hrbí dobrovolně“, útlak a pohrdanie stáva sa samozrejmým. Strašná doba, na ktorú dnes už môžeme spomínať ako na hrozný sen plný prízrakov, doba prekliata, ktorá tiež tak mnohých nalomila a ohla.

Keď sa zdalo, že dna je dosiahnuté a že „nepomůže-li Bůh, je věc našeho národa ztracená“ (Dobrovský), vysilujúcou a sústredenou prácou oddaných robotníkov znovu bola naviazaná tenúčka niť, ako dych spojujúca minulosť s budúcnosťou, odhodené boli okuliare mámenia a všetko sa ukázalo tak jednoduché a jasné. Znovu dlhý boj o veci samozrejmé, ktorý sice zocoľoval, ale i zdržoval; boj, ktorý musel skončiť víťazstvom, pretože pravda musí premôcť bezprávie a mená pravda a spravodlnosť boli nerozlučne spojené s našou zástavou.

Vtedy bol už stanovený program národa vzdelaného a pokroku milovného, od Palackého a Havlíčka po Masaryka kryštalujú sa naše ciele kultúrne; upevňuje a šíri sa vedomie, „spasí nás mravnosť a vzdélanosť“ (Masaryk), že „žádná moc tohoto světa, a byť se i s celým peklem spojila, neudrží národa vzdélaného, ušlechtilého a statečného v poddanosti, otroctví“ (Havlíček); že treba „všem občanům dáti naprostou rovnost před zákonem, ... úplnou svobodu svědomí, ... stát se pevnými a mravnými, ... plnit ideály naší reformace, ... důsledně pracovat za ideály humanitní.“ (Masaryk.)

V tej dobe obrodenia, keď už „smích věčné potupy nám řezal duši“, sme si uvedomili, že „ruce spiaté nestřesou jeho klaté“ a potom „přišel pomsty den po letech ponižení a prosbách, modlitbě tesklivé, lvu hřiva narostla“... (Machar) a keď Európou zmietala horúčka válečná a národ sám mal vŕzať hrebiky do rakve, „tu v hluku, víření on náhle potřás' hlavou“ a poznal, že je malý len preto, že ho srazili na kolená a povstal a široko sa rozmáchol a v celom svete dozvedeli sa naraz o národe dobývajúcom si svobody, neprosiacom, lež jednajúcom, o národe, ktorého nárokov nebolo možné neuznať.

Otázka nášho národa bola riešená a rozriešená v náš prospech nielen preto, že rad mužov sa ukázal rozhodnutý nič nevaziť vlastného života, lež i preto, že otázka česká a slovenská bola nerozlučne spojená s pokrokom a demokraciou, že na našej strane bola prevaha mravná. Tento boj o samostatnosť, ktorým bol dovŕšený proces obrodzovaci, bol ako celý náš národný život tvrdý. Je to stále ten istý odveký zápas, v ktorom národ náš mal vždy česť stáť a bojovať v prvých radách — boj za slobodu, za voľnosť, za presvedčenie, za slobodu myslenia, za voľnosť prejavu, proti duševnému otroctvu a nesamostatnosti.

Stále rovnaký program, k uskutočňovaniu ktorého dnes máme príležitosť a opustenie ktorého by znamenalo zneznanie a odsúdenie práce našich buditeľov a osloboditeľov a ukázalo by, že dobytej slobody nie sme hodní. Nemôžeme tvrdiť, že nevieme, čo máme činiť. „Je zbabelostou vědět, čo činiť mám a nečiniť toho“, vraví Konfucius. Máme záväzok a mravnú povinnosť učiniť všetko, aby náš stát bol

státom vzorným a náš národ po priani Komenského „ratolestí rostoucí podle studnic, ratolestí rostoucí nad zed“, vždy vyššie, len vyššie.

Nie sme už poddaní, lež občania; nie ľudia podrobení, z ktorých faží iný, ktorí nesú tiež zodpovednosť, lež ľudia vedomí si svojich činov a zodpovedností, ktorú nesú. I my sme súdievali v dobe neslobody svojich utláčateľov a čím prisnejší bol vtedy tento súd, tým väčšie povinnosti. „My sme pravou protivou Rakouska“, prehlásil Masaryk v Amerike 5 mesiacov pred prevratom. Rakúsko je zničené, ale otravný vzduch z tejto hmoty dávno hnijúcej zostal a bude ešte snáď dlho kaziť ovzdušie. Vravel-li Masaryk (Čechoslovák 1917), že medzi Čechami a Rakúskom niet už žiadneho kompromisu, platí to i dnes. Duch starého Rakúska musí byť v diametrálnom odpore s duchom Československa. Nemôže byť dnes biele, čo bolo včera čierne a smierania a kompromisu medzi duchom rakúskym a československým niet, byť nemôže a nesmie.

Sloboda! Voľnosť! Slovo z najkrásnejších, ktorého plnosť pocíti len ten, kto cítil farchu okov, kto poznal duchovný útlak. „Jsi svoboděn! Prost navždy kletých pout! Znik' všechn útisk pótupný a bolný...“ (Sv. Čech) a vo voľnom závode s ostatnými máš teraz, národ, možnosť a povinnosť usilovať sa o najvyššie ciele ľudstva.

Už nie je náš národ svieraný a omeďzovaný vo vývoji podľa prospěchu národov iných a zvlášť slovenská vetev nášho národa. Pominuly časy, keď na Slovensku byly tři slovenské gymnázia (z ktorých dvě nižšie), a aj tie byly ešte trňom v očích nie národa maďarského, ktorý nebol natom v mnohom ohľadu lepšie ako národ slovenský, lež špatných vodcov jeho, takže po 14 mesačnej existencii byly zrušené. Pominulo divoké, nesmyselné a nemravné odnárodňovanie, pre ktoré bolo zabúdané na ciele potrebnejšie, na povznesenie všetkých národov v štáte.

Pominuly časy, keď ani slova „Slovák“ a „slovenský“ vysloviť nebolo dovolené,* keď ani slovenskú pesničku neradi počúvali,** keď vodcovia a vylúčení žiaci prchali za hranice „štátu, mimo hranice ktorého niet života“, ako Maďari hovorievali.

Dnes veru je obraz iný. Moderný štát dbá predovšetkým o výchovu mládeže. Po priani Komenského Kšaftu, kde odkazuje národu „lepší, pilnejší, zdárnější cvičení než bývalo“, urobené je skutočne mnoho, predovšetkým na Slovensku. Desať rokov uplynulo a v každej skoro dedine je škola slovenská; pred prevratom chodilo do slovenských škôl z 1000 slovenských detí len 74 a tie byly nútené sa učiť mnoho maďarsky. Roku 1920 bolo na území Slovenska už 2626 slovenských škôl. Moderný štát však dbá o povznesenie ľudového vzdelania vôbec, i mimo školu. K tomu slúžia knižnice, ktoré musia byť v každej obci, osvetové sväzy, poriadajúce prednášky, kursy pre nevediacich čítať a písať a p. Aj telesná výchova a pečlivosť o telo vôbec spada do sféry štátnych záujmov a Čsl. Červený Kríž energicky sa pustil do boja s úhlavnými nepriateľmi ľudstva. Sociálnym poiste-

* Služny Joób na schůdzi v Lipt. Sv. Mikulášii 23. VII. 1899.

** Prísne potrestanie kat. theologa v seminári, ktorý si slov. pesničku pohvizdoval.

ním má byť zmiernená bieda hospodársky slabšej čiastky ľudu a pozemkovou reformou odstránené nerovnomerné rozdelenie pôdy, zarážajúce vo všetkých našich zemiach.

Vždy musíme pamätať slov Grünových: „Sloboda nie je požívaním lež prácou, nepretržitou prácou v prospech veľkých úkolov kultúrnych moderného štátu.“ A Masaryk dodal: „Politická samostatnosť je jen prostredkom pravého života národného.“ Teda nie založiť ruky do klína a čakať, „keď je už všetkého dosiahnuté;“ naopak: „To lidské moře nezná odpočinu, Ty též ho neznej, stále měj se k činu dál, Národe náš drahý, věčně dál!“ (Neruda). Nespútání a nezdržování musíme „využítkovat všechny pokroky a vymoženosti vědy a poznání“ (Masaryk) — to musí byť heslom našej národnej praxe — a plodne sa účastniť tvorčej práce. Hľa, čo nám odkázal Palacký: „Příčiňuj se on (národ) jen o své vzdělání *napotom ještě pilněji než posavad*, hled' upevníti ducha svého víc a více a *neměj pak strachu před katastrofami jakýmikoli*“. Aká útecha v tých prostých slovách a spolu aké napomenutie!

Rok čo rok v jaseňi s mlhavými ranami a žiariacimi, hoc tlumenými farbami vracia sa dvojaké výročie, dva medzníky našich dejín, vzkriesenie a pád, dve výročie nerozlučne spojené. Po jasnom sviatku radosti strašné memento dňa zkazky, ktorého hrozný, temný tieň tým účinnejšie vymodeluje deň predošlý. Tie dva dni každý rok dávajú možnosť uvažovať o páde a príčinách jeho i o podivuhodnom prebudení, o silách, ktoré ho spôsobili, o ideáloch, ktoré nás viedly. Desiatročie republiky vynucuje si vedľa takýchto úvah i skladanie účtov. Symbolický Neznámy vojak, jedon z milionov Nevinných, ktorí zomreli za lepšiu budúcnosť ľudstva, leží aj v našej metropoli. I jeho oči vedia sa strašne pýtať, a on má právo na odpoveď, lebo položil obeť najvyššiu. Kiež by Slavín našich mužov nebol hrobkou opustených ideálov, kiež by krásne ideály mrtvých aj živých vodcov našly uskutočnenie v slobodnom štáte! Ako my sme súdievali kedysi, tak i sami budeme súdení. Nech sa neukážeme ľuhármi pred tvárou ľudstva!

K dejinám ústavu za prvé desaťročie 1918—1928.

Podáva : riaditeľ Fr. Prchlík.

Dňa 3. brezňa 1919 dostavil sa do riaditeľne bývalého maďarského kráľ. kat. gymnázia prešovského vládny referent školstva pán Dr. Ant. Štefánek, ktorý oznámil sucho maďarskému riaditeľovi Dru Tóthovi Sándorovi, že maďarský ústav sa zatvára a premieňa na slovenský. Konstatované bolo, že zo sboru profesorského nik neovládal slovenčiny natoľko, aby mohol pôsobiť i naďalej na slovenskom ústave — nik sa ostatne ani neprihlásil — a preto profesorský sbor bol prepustený s trojmesačným služným až na ďalšie opatrenie. Z 15 členov býv. maďarského sboru 1 zomrel, 2 vstúpili do penzie, 2 pôsobia na čl. maďarských stredných školách, 1 pôsobí na gr. kat. učiteľskom ústave, 1 pôsobí na biskupskom semináriu a 1 — penzionovaný — vypomáha na ev. koll. gymnáziu. Ostatní ušli skoro do Maďarska. — Podľa zápisnice konferenciej z toho istého dňa osvedčili sa všetci profesori solidárnymi v postupe prehlásivši, že vyčkajú rozkazov svojich nadriadených úradov maďarských, najmä ministerstva, o čom svedčí tiež výnos inspektora košického okresu školského zo dňa 4. brezňa: „Pretože obsadzujúca československá moc násilne prevzala 3. marca gymnázium a zavrela ho do 17. t. m., aby potom pomocou českoslov. profesorov otvorila gymnázium a pretože je nemožné stykať sa s maďarským ministerstvom školstva, v nádeji dodatočného schválenia ministerského nech je vydané žiakom I.—VIII. tr. výročné vysvedčenie . . . s príslušnou klauzulou, na základe ktorej by maďarskí žiaci hocikeď mohli pokračovať v štúdiách — prípadne ich dokončiť — na maďarských školách, v najhoršom prípade ako externisti.“ A dodáva sa, že: „Inakšie by boli nútení väčšinou chudobní rodičia žiakov, aby svojich synov poslali do českoslov. gymnázia.“

Riad. Dr. Tóth Sándor pri odoslaní zápisnice do Košíc poznamenáva, „že odpis zápisnice len dôveryhodná osoba ukáže ministerstvu školstva a že nemôže postupovať podľa smerníc košického inspektora pre písomný zákaz československého referenta, ktorý by to považoval za agitáciu proti novému českoslov. gymnáziu.“ Písomná výzva pána vlád. referenta zo dňa 5. brezňa spôsobila, že 8. brezňa

Pokračovanie na strane 12.

Konečný stav žiactva v šk. r. 1918/19 bol tento :

	T r i e d a								Spolu
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
Na bývalom maď. ústave bolo zapísaných 1918/19	62	38	53	49	51	43	46	23	365
Prijatých bolo od 17/3. do konca šk. r.	33	24	38	33	27	29	27	6	217
Behom roku vystúpili	—	1	1	2	1	—	1	—	6
Stav koncom šk. r.	33	23	37	31	26	29	27	6	211
Z tých bolo :									
z býval. maď. král. kat. gymn. (vlast. ústavu)	31	18	28	22	24	25	24	4	176
z evg. gymn. v Prešove	—	1	2	1	1	2	1	2	10
z gymn. v Sabinove	2	3	5	4	1	—	—	—	15
z iných stred. ústavu	—	—	2	2	—	2	1	—	7
z mešťan. škôl	—	1	—	2	—	—	—	—	3
Spolu	33	23	37	31	26	29	26	6	211
Rodisko :									
Prešov	9	5	6	8	2	4	2	—	36
Šarišská župa	19	16	19	16	17	16	12	3	118
Ostatné Slovensko	4	2	11	6	6	9	9	2	49
Maďarsko	—	—	1	1	—	—	—	1	3
Amerika	1	—	—	—	—	—	2	—	3
Nebolo lze zistiť	—	—	—	—	1	—	1	—	2
Spolu	33	23	37	31	26	29	26	6	211
Bydlisko :									
Prešov	16	6	15	15	5	6	9	—	72
Župa Šarišská	15	15	18	13	13	16	14	5	109
Ostatné Slovensko	1	2	3	3	5	7	3	1	25
Maďarsko	1	—	1	—	—	—	—	—	2
Neudáno	—	—	—	—	3	—	—	—	3
Spolu	33	23	37	31	26	29	26	6	211
Národnosť :									
Slováci	24	21	20	21	15	12	12	2	127
Rusovia	4	2	5	5	8	8	7	3	42
Maďari	4	—	11	4	2	8	5	1	35
Nemci	1	—	1	1	1	1	2	—	7
Spolu	33	23	37	31	26	29	26	6	211

	T r i e d a								Spolu
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
Náboženstvo :									
Rím. kat.	26	21	25	23	12	14	12	3	136
Grkokatol.	6	2	10	4	13	12	12	3	62
Evanj.	—	—	—	2	—	2	—	—	4
Izrael.	1	—	2	2	1	1	2	—	9
Vek žiakov :									
11 roční	16	1	—	—	—	—	—	—	17
12 "	11	10	1	—	—	—	—	—	22
13 "	4	6	13	1	—	—	—	—	24
14 "	2	5	13	12	2	—	—	—	34
15 "	—	1	6	7	8	1	—	—	23
16 "	—	—	3	7	7	8	—	—	25
17 "	—	—	1	2	7	12	5	—	27
18 "	—	—	—	1	2	6	12	3	24
19 "	—	—	—	1	—	2	4	—	7
20 "	—	—	—	—	—	—	3	2	5
vyššej 20 rokov	—	—	—	—	—	—	2	1	3
Spolu	33	23	37	31	26	29	26	6	211
Výsledok klasifikácie za šk. r. 1918/19 :									
S vyznamenaním	3	2	4	2	3	5	5	1	25
Spôsobilí	26	20	31	27	21	24	20	5	174
Celkom spôsobilí	1	1	1	—	—	—	1	—	4
Neklasifikovano zostali	3	—	1	2	2	—	—	—	8
Spolu	33	23	37	31	26	29	26	6	211

vydané boli žiakom ostatné maďarské vysvedčenia. čím ústav maďarský zanikol. Člen národnej rady pán Ján Hysko, ev. farár v Obyšovciach, neskoršie učiteľ slovenčiny na novom ústave, previedol ihneď zápis žiakov a 24. brezá ujíma sa vedenia ústavu zat. správca pán Fr. Husák, profesor stát. českej vyššej reálky v Č. Budejovicích. Záznam protokolárny o tom nesie jednacím číslo 376. maďar. jednaciego protokolu a čís. 1. českoslov. protokolu.

Zbytok škol. r. 1918/19 bol veľmi nekludný. Budova bola v neporiadku. Za vojny dlhý čas slúžila za vojenskú nemocnicu. R. 1917 vyhorela telocvičňa, ktorá v prosinci 1919 bola núdzove opatrená provizorným krytom, oknami a dverami. Stropu a definitívneho krytu dostalo sa jej až v prázdninách roku 1925 nákladom 35.000 Kč.

Pri obsadení Slovenska československým vojskom zabralo naše vojsko budovu až na štyri miestnosti, v ktorých striedavo sa vyučovalo vždy dve a dve triedy spojené. Aby budova po opustení voj-

skom mohla byť náležite vyčistená a upravená, odsťahoval sa ústav na 14 dní do budovy ev. koll. gymnázia, vtedy ešte voľného: Na prvú výzvu vykazoval ústav v I. tr. 27 žiakov, v II. tr. 15, v III. tr. 12, v IV. tr. 18, v V. tr. 22, v VI. tr. 26, v VII. tr. 18 a v VIII. tr. 5 žiakov, celkom 143. Podľa národnosti bolo 90 Slovákov, 31 Rusov, 30 Maďarov a 2 Nemci. Podľa vyznania bolo 85 rím. kat., 50 gr. kat., 5 izral., 2 ev. ref., 1 ev. a. v.

Po návrate do vlastnej budovy dlho sa nevyučovalo pre náhly vpád bolševíkov. Ústav bol zatvorený od 2. júna do 7. júna. Pomaly a postupne vracali sa žiaci a profesori a prvý školský rok 1918/19 bol skončený 12. júnom. Celý rad žiakov zostal neklasifikovaný, čo treba bolo dokončiť počiatkom škol. r. 1919/20.

Ani všetci abiturienti nemohli sa dostať k maturitnej zkuške. Zo 6 žiakov len 3 vykonali zkúšky maturitné za predsedníctva pána minist. radcu, generál. inspektora slovenského školstva Dr. Jaroslava Vlčka dňa 26. júna 1919. Ostatní, ktorí nemohli sa dostať preto, lebo pošta i dráha vystaly, podrobili sa ústnej zkuške dospelosti dňa 16. októbra 1919 za predsedníctva zat. správcu ústavu.

Konečný stav žiactva koncom škol. r. 1918/19 javí sa tak, ako je uvedené podľa tabuľky na str. 11. a 12.*

Vynesením ministerstva školstva a narodnej osvety zo dňa 14. listopádu 1919 čís. 55.319 ai 19 dostalo sa ústavu čestného názvu: „Šafárikovo čl. stát. reál. gymnázium“ ku pocte veľikého apoštola Slovanstva a rodáka slovenského východu.

Hoc škol. rok 1919/20 a nasledujúce boli už nerušené — mobilizácia v r. 1921 vyžiadala si na čas len telocvične a jednej triedy, ktorá bola putovná — predsa škola prežívala svoje počiatky i vtedy za atmosféry veľmi dusivej, ako svedčí niekoľko poznámok zo zápisníka:

17/9. 19 omlúva sa osobne gréckokatol. farár B. z V. v dnešnom Maďarsku (vtedy v území obsadenom), že dosiaľ neprivedol svojich synov k zápisu, pretože u nich všeobecne sa tvrdilo, že v Prešove je už poľské vojsko. Zpráva o zakročení Poliakov tvrdošijne udržovala sa ešte 16./10. 19, kedy prichádzali si rodičia zo vzdialenejších krajov pre žiakov, aby si ich odviekli domov, že vraj poľské vojsko je už v Prešove. Iní žiaci z opatrnosti vyzvedali si maďarské svedectvá a iné svoje dokumenty nazpät pre všetok prípad. Čakali sa Maďari.

V noci z 28./10. na 29./10. 19, kedy ústav 17./10. 19 oslávil intímnou školskou slávnosťou prvé výročie republiky a 28./10. korporatívne zúčastnil sa vojenskej slávnosti na Trhovišku a sprievodu mestom — rečnilo sa s balkónu radničného — bielo-červeno-zelení anonýmovia polepili ústav plakátmi tohoto znenia: „Pušky dole! Vy zrádni psi! Včera ste mali ostatný raz radostný deň. Násilím Vaším a hanobným rabovaním podpálili ste celé Slovensko! (?) Už Vaši slovenskí „bratia“ Vás posielajú do horúcich pekiel, stredný stav mestský ako lačný tigr cení na Vás naostrené zuby. Posmešne žariaci obličaj smrti a odmierania približuje sa k Vám. Podkopy ste prihotovili, len iskry je treba k ich výbuchu O toto sa postará Horty a jeho prí-

*) Výročná zpráva za rok 1918/19 nebola vydaná.

vrzenci a náš statný 67 pluk, ako i slovenskí sedliaci. Ale potom budete visaf. Visaf bude váš nympho-kleptomanický župan, visaf budú vaši všetci úradníci, smetanoústní slúžni, notári, pisári, ktorí vyšli onedlho z maďarských škôl, alebo vyleteli, čeho príčinou bolo ich skvelé nadenie i výborné chovanie, vaši profesori, učiteľia, škôldozorci, ktorí predtým boli vylúčenými žiakmi, zatýkačom stíhaní naničodníci.

Len ďalej pokračujte vo Vašej „požehnanej práci, objímajúc sa s hlúpyimi „rusinskými“ knazmi. Už je postarané o Vašu odmenu, komu povraz, komu guľka. (Toto ostatné je, pravda, pre Vás škoda, ale na ono už ste úplne dozrali).

Vy bývalí maďarskí žiaci! Vám odkazujú Hortyovci, že Vás korbáčom do krvi zbijú za to, že ste zapredavši svoju vlasť mali také oči do školy švindlerov a dobrodruhov. Preto ihneď vystupte, dokiaľ je možné. Nech žije maďarská irredenta! Nech žije Horty!“

Pripomínam, že maďarskí žiaci sprievodu mestom sa nezúčastnili, pri školskej slávnosti i niektorí slovenskí žiaci českej hymny nespievali.

10. listop. 19. došlo vyzvanie, aby študentstvo z príležitosti internovania P. A. Hlinku stávkovalo: „Bratia! Hlinku, otca slovenských katolíkov, ako je vám už snáď známo, zajali. Slovákov a katolíkov zvlášte prenasledujú. My, ružomerskí žiaci, sme preto strajkovali v pondelok a preto naše položenie je tu nesnesiteľné; žiakov chcú povyhadzovať. „Slováka“ (časopis) zakázali. Do „Orla“ neslobodno chodiť. Iné nás nezachráni, len všeobecný študentský štrajk. Poslúchnite povel nášho poslanca (vyslancu) a buďte s nami! Nebojte sa! — Už Slovensko vstáva! — Snáď 28. októbra už budeme sláviť ako vždy slobodní Slováci. Len sa nedaf. Na študentoch veľmi mnoho zavisí. Zdar. Boh! Ružomerskí žiaci!“

K stávke ovšem nedošlo. Zvíťazil u veľkej väčšiny žiakov zdravý rozum. Vôbec treba hneď pripomenúť, že až na niekoľko platených jednotlivcov žiaci v prvých dvoch rokoch lnuli k československej škole úprimnejšie a radostnejšie, ako žiaci v rokoch nasledujúcich. Neboli ešte politicky tak zfanatizovaní, ako žiaci v rokoch 1921—1923, kedy nebolo dňa ani hodiny, aby žiaci neboli v novinách aj inde vyzývaní k revolte a k tomu, aby konsolidačnú prácu hatili, aby nič si nedali líbiť a aby okamžite na príslušných miestach hlásili — denuncovali.

Dojemné bolo, ako žiaci smelo dochádzali k zápisu i keď pred budovou školnou boli odhováraní samými bývalými profesormi maďarskými!

Nepriateľom československej školy bola každá zbraň dobrá. Je príznačné, ako už z citovaného plakátu vyzerá, že prednou snahou nepriateľov školy bolo snížiť a potupiť autoritu a dobré meno českých profesorov. Citovaný plakát z 27—28/10. 19 tedy na samom počiatku jestvovania československej školy, nazýva českých profesorov švindlermi a dobrodruhmi.* (Pripomínam, že ešte v škol. r. 1925/26 rozšíroval prof. F. vo verejnosti prešovskej, že profesori na st. reál. gym-

* O správcovi v Prešove sa tvrdilo, že je vyučený hodinár (snáď preto, že sa snažil byť dochvilný a presný), o inom českom profesorovi P. sa hovorilo, že je „hordárom“ — nosičom a na deti jeho tiež tak uličníci pokrikovali.

náziu nemaju zkušok a zlahčoval ich spôsobilosť zlomyseľne hovoriac, že má viacej zkušok ako všetci oni dovedna.)

Anonymný dopis výhruzný (jeden z mnohých iných) z 30./6. 21. je tiež typickým dokladom, ako Maďari (Madaróni) stáli a stoja blízko poprednému denníku slovenskému v napadaní československej školy a českých profesorov.

Dopis z 30. 6. 21 znie: „bo nám tu takých bitangoh, cirku-saroh, slajferoh, verklíkaroh, kelneroh a vselijakích ostanih zso-brakoh netreba vi sce tu naco prisli zsebisce nasz o hlib a o naso dobre priniesli, ale mi to nedovolíme, bo mi buli magyare i zme magyare i budzeme magyare i naso dzeci“

Zsivi ne osztane ani jedon, bo ja esci ufam v Boha, zse moja ruka vasz budze szekac vasz huncutszkih cseszkih kutya cseh, bitangi, zlodeji, hladosi, bo nemace doma co zsrec ta sce tu prisli do magyar-sej krajini, zsebi vi boli panami“

berce vaso trubi, vaso verklíki, vaso brusiki, ringelspile a popki a cirkusi nazad, bo mi mali v Prešove to jest Eperjes svojih ucsi-teloh a profeszoroh a tih nazad zsadame ai ih dosztac musime“

Neliší sa úryvkovite citovaný dopis zrejme pôvodu maďarského — ničím od obvyklého spôsobu písania určitej slovenskej žurnalistiky, ktorú ovláda nápadne shodná mentalita.

Prostý opravdový slovenský ľud zachoval sa vždy veľmi rozvážne a nemal nič spoločného s akciou neprajných živlov, ktoré stále snily o návrate Maďarska. Všetky schôdze s rodičmi (prvá ko-nala sa 2./2. 22) vyzneli dôstojne a nabádave. Zlomyseľná výzva časopisu Slovenská Pravda z 30./4. 22, aby rodičia žiakov na budú-cích schôdzach nebáli sa pripomenúť svoje požiadavky a žiadali zá-ruky, za ktorých jedinú je možná spolupráca s českými profesormi — vyznela naprázdno.

A najsmutnejší prípad školský, kedy početný zástup nahucka-ných a našťvaných mužov dňa 22. mája 1921 z kostola po odpolud-ňajšom požehnaní priamo zamieril do riaditeľovho bytu, aby ho dô-razne vyzval, aby do týždňa opustil Prešov — inscenovaný bol nie ľudom — z účastníkov okrem jedného nebol nikto otcom žiaka alebo žiačky ústavu — ale nesvedomitými vodcami. Bola to nezodpovedná hra so slovenským ľudom. Prepadnutie malo, žiaľ Bohu, súdnu dohru a najvyšší súd zostril rozsudok.*

Vtedy zloba dostúpila vrcholu a jedinou útechou bolo niekoľko povzbudzujúcich, precítených slov vzácnych duší, v prvom rade spi-sovateľa p. K. Kálala. Škola v tej dobe opierala sa toľko o trpezlivosť a svedomitú, tichú prácu profesorov. Len tej lze ďakovať, že najťažšie obdobie sa prekonalo.

Uvádzam len niektoré charakteristické zjavy, proti ktorým bolo treba stále a dôrazne bojovať: zarážajúce neporiadky v školskej do-

* Príčinou prepadnutia bola nemilá príhoda, zapríčinená tým, že profesor rím. kat. náboženstva nedostavil sa ako obyčajne včas na prvú hodinu rannú a správca zamestnaný náhodou suplovaním za chorého profesora, nemohol súčasne meškať vo dvoch triedach a prišedší o 20 minút neskoršie do VII. triedy zahájil vyučovanie bez modlitby v predpoklade, že žiaci sa pomodlili.

chádzke, žiaci stále vyhľadávali príležitosti vyhnúť sa škole, vypytovali sa na rozmanité odpustky, na Slovensku tak četné, zarážajúca bola nasprostá nevážnosť žiakov ku školskému nábytku, nezavinené veľké nedostatky vo vedomostiach žiakov, zanedbanosť ich, stále domáhanie sa zakladania rozličných spolkov zrejme stranických a politických (SSS nazýval v stanovách nekatolíckú literatúru „pre prasať“, ipsissima verba!), úplatky, predkladanie zfalšovaných svedectiev a hlásenie sa k maturite na ich základe, výtky, že žiakom Sokolom sa nadržuje, neistota cirkevných škôl v Prešove, najmä evanjelického gymnázia a evanj. učiteľského ústavu, kde začalo sa vyučovať v prosinci 1919, koedukácia na ústave bola novinkou a sledovaná bola s opovržením. — Výkladom českých profesorov bola podkladaná zlomyseľnosť, hľadaný bol skrytý smysel každého nejasného slova, prekrucované boly výroky profesorov. Ešte r. 1923 po maturite ponosovali sa žiaci zem. škol. inspektorovi, že profesor vlastivedy pohanil dokonca slovenský chlieb poznámkou, že v českých zemiach je chlieb zväčša žitný a tým výživnejší akosi. — Vo všetkom hľadala sa zloba a zlomyseľnosť. Po profesoroch sa pátralo. Stopovaná bola ich minulosť. Dokonca podvodne opatrené bolo faksimile podpisu správcovho, čomu zabránila náhodou pražská polícia. Pre českých profesorov nebolo bytov, že boli nútení bývať po kabinetoch, v čom zlomyseľne opäť videla sa jednak nemiestna sporivosť ich, jednak príznačná ich nenáročnosť, ako by sa spokojili všetkým, nezvyknúvši lepšiemu a nepoznavši lepšieho.

Nové nariadenia školské a hojné časté ich zmeny boly považované za výmysle sboru a správcu, len aby vraj znemožňovalo sa Slovákom študovať na školách. 17. brežňa 1923 posíela gr. farár E. L. z Č. pripis riaditeľstvu plný zloby a urážok za to, že riaditeľstvo upozornilo rozposlaným, natlačeným korespondenčným lístkom na vynesenie mín. škol. a nár. osvety zo dňa 7. apríla 1923 č. 11113—II., že hlavný zápis a prijímacie zkušky žiakov budúce vykonajú sa vždy pred prázdninami. V opatrení novom videla sa „persekúcia ruských žiakov, ktorým sa sťažuje prístup na československú školu . . .“, keďže ruské pobočky pri našom ústave neboly uskutočnené. (Náhradou zavedená bola na ústave našom veľkoruština, ako druhý jazyk živý, aby žiaci ruskej národnosti mali možnosť poznať ruský jazyk a ruskú vzdelanosť. Osnova rus. jazyka schválená bola vynes. RMŠO. 9. októbra 1923 č. 53812/I-a.) So strany Slovákov bol ústav napádaný, že čechizuje, so strany Rusov, že ich slovakizuje.

Prvý profesorský sbor takto sa doplňoval. Zat. správca p. Fr. Husák, aprobovaný z ČN, vtedy prof. čes. stát. reálky v Č. Budejoviciach a Václav Roztočil, aprobovaný z DZ, zat. prof. stát. reálky v Č. Budejoviciach, dostavili sa 20. brežňa, Karol Sedlák, prof. zemskej reálky v Litovli, aprobovaný z LRč, dostavil sa 23. brežňa, Jaroslav Mach, aprobovaný z MF, prof. stát. reál. gym. v Klatovoch, dostavil sa 24. brežňa, Karol Spátovský, zat. prof. stát. reálky v Kutnej Hore, aprobovaný z Chzf, a Alojz Vrablík, prof. st. gym. v Plzni, aprobovaný z ČN. dostavili sa 26. brežňa Bohumil Šourek, akademický maliar, dostavil sa 27. brežňa, Karol

Koucký, učiteľ telocviku v Rusku, dostavili sa 29. brezá, Jaroslav Poch, kand. prof. ČFr, dostavil sa 11. dubňa, Jozef Pokorný, aprob. LFr., zat. prof. st. gym. v Prostějově, dostavil sa 15. dubňa a Rudolf Voborský, kand. prof. PZ, dostavil sa 23. dubňa. Pán Ján Hysko, ev. farár v Obišovšiach, bol ustanovený učiteľom slovenčiny, pán Vladimír Meličko, úradník županského úradu v Prešove, vypomáhal vo vyučovaní slovenčine. Učiteľom náboženstva rím. kat. bol pán František Kovaččík, poľný kurát vo vojenskej nemocnici, učiteľom gr. katol. náboženstva bol p. Emil Szuchý, katecheta v Prešove.

I v nasledujúcich rokoch profesorský sbor doplňoval sa smluvnými silami. V šk. r. 1920/21 vypomáhali: prof. Rehor Tymoščuk zo stát. gymnázia v Kolomyji, člen Národnej Rady ukrajinskej, Anna Ljubutskaja-Bernusová, prof. dievč. gymnázia v Kramojarsku v Rusku, v šk. r. 1919/20 vypomáhal p. Viktor Brieštenský, farár z Pružiny etc. Prehľad o tom, koľko učiteľských sil vystriedalo sa na ústave za uplynulé desaťročie, podáva pripojená tabuľka. (*Vid' strany 18—21.*)

Najčastejšími zmenami postihnutá bola chemia. Tej vyučovalo osem učiteľov a deviaty, definitívne ustanovený, je službou prikázaný Komenského školám vo Viedni, kde je toho času nepostrádateľný.

Nedostatku učiteľov využili i podvodníci. A nebola to nedbalosť úradov, že i nepovolani dostali sa na slovenskú strednú školu. Uvádzam len jediný prípad. Počiatkom šk. r. 1919/20 bol ústavu pridelený pán E. D., ktorý u škol. referátu vykázal sa riadnym, hodnoverným dekrétom o svojom pôsobení na strednej škole v Pančeve (S. H. S.) po prevrate v šk. r. 1918/19. Na základe tohoto dokladu prijal jeho služby školský referát v Bratislave a prikázal ho službou na náš ústav s tým, že dodatočne predloží svoje doklady ostatné. A spomenutý doklady skutočne predložil, ovšem samé duplikáty, vydané maďarskými úradmi poprevratovými. Originály sa spomenutému ztratili („zkapaly“), ako tak mnohým na Slovensku. Srovnaním údajov s predprevratovými maďarskými schematizmi a úradnými vestníkami ukázalo sa, že všetko je podvod. Vec ovšem je pikantnejšia tým, že v Prešove sa vedelo o skandále prof. E. D., ktorý pre zneužívanie škol. detí pozbavený bol učiteľského úradu na verejných školách v bývalom Maďarsku, ale mlčalo sa z dôvodov, ktoré je stydno uvádzať.

Ale akonáhle bol s profesorom zavedený protokol, aby zistené nesrovnalosti sa vysvetlili, lebo išlo o ustanovenie jeho definitívnym, ihneď tu bola výtka, že Slovák musí opäť ustúpiť, aby mohol byť zamestnaný Čech. Nešetřilo sa nadávkami.

Dodávam, že spomenutý profesor sa mravne nepolepšil a že pred zatknutím so strany stát. zastupiteľstva ušiel do Maďarska, v čom sa mu s určitej strany veľmi ochotne pomáhalo.

Služobné úväzky profesorov boli stále vysoké. Najkritickejší rok bol šk. r. 1923/24, kedy najnižší úväzok filológov bol 20 hodín týždenných, najvyšší 26, 28, ba dokonca 33 hodín. Kritický bol i rok 1926/27, najmä do polroka, kedy najnižší úväzok filologický bol 20 hodín, zväčša však 22 až 23 hodiny. Toho roku šesť profesorov

Číslo	M e n o	Hodnosť, v ktorej bol ustanovený	O b o r	Predošlé pôsobisko
1.	Aurel Ballo	prof.	K g	ev. koll. gymn. v Prešove
2.	Anna Barborková	prof. § 70.	D Z	št. reál. gymn. v Trstenej
3.	Anna Bernusová	sml. učít.	(R)	učiteľka dievč. gymn. v Krasnojarsku
4.	Viktor Briestenský	supl. prof.	Č	bývalý rím. katol. kňaz
5.	Ludovít Bučan	supl. prof.	M G	št. reál. gymn. v Ružomberku
6.	Karol Čech	supl. prof.	L Gr	št. reál. gymn. v Přerove
7.	Eugen Deckert (Dévényi)	sml. prof.	M F	srbské št. gymn. v Pančeve
8.	Anton Durda	prof.	Č N	št. reál. gymn. v Baňskej Bystrici
9.	Bohumil Dvořáček	zat. prof.	M G	št. reálka v Pardubicích
10.	Božena Erbrtová	prof.	Č Fr	št. dievč. ref. reál. gymn. v Jičine
11.	Ján Fedák	supl. prof.	Čsl R	št. reál. gymn. v Michalovciach
12.	Alexander Grigorjev	sml. prof.	R.	univ. prof. v Rusku — št. reál. gymn. v Užhorode
13.	František Husák	doč. správca	Č N	čes. vyššia reálka v Českých Budějoviciach
14.	Ján Hysko	prof.	Nbev. a. v.	ev. farár v Obišovciach
15.	Vladimír Jauris ing.	výp. učít.	predm. stav. techn.	prof. št. priem. šk. v Prešove
16.	František Jeřábek	supl. prof.	L Gr	št. reál. gymn. v Prahe-VIII.
17.	Dr. Robert Kalivoda	prof.	M G	zemská reálka v Lípniku
18.	Ján Klíma	prof.	Ch m f	mestská obch. šk. v Příbrami
19.	Dr. Jaroslav Knob	supl. prof.	L Gr	dievč. reál. gymn. v Pardubicích
20.	Dr. Notburga Knobová	zat. prof.	L Fr	z dievč. r. g. v Chrudími
21.	Jozef Kojan	supl. prof.	D Z	kand. prof.
22.	Karol Koucký	sml. učít.	T	učiteľ telocviku v Rusku
23.	Juraj Kováčik	supl. prof.	Nb r. kat.	úradník RMŠNO. v Bratislave
24.	František Kovalčík	supl. prof.		plný kurát vo voj. nemocnici
25.	Dr. Ludmila Krístková	supl. prof.	Č Fr	kand. prof.
26.	Mária Lastovičková	výp. učít.	T (Z)	supl. prof. št. koed. učít. úst. v Prešove
27.	Dr. Jaroslav Liška	zat. prof.	Ch m f	št. reálka v Č. Budějoviciach
28.	Marian Maciejovič	sml. prof.	R l gr	št. gymn. v Sambore (Vých. Halč)
29.	Mária Mahrlová (Šenkýřová)	supl. prof.	L Fr	kand. prof.
30.	Jaroslav Mach	zat. prof.	M F	št. reál. gymn. v Klatovoch
31.	Jiřina Machová (Reilová)	supl. prof.	Č Fr	št. gymn. Písku
32.	Václav Mánek	supl. prof.	D Z	št. reál. gymn. v B. Štiavnicí

Bol členom sboru v rokoch										Celkom	Terajšie pôsobisko Poznámka.
1918/19	1919/20	1920/21	1921/22	1922/23	1923/24	1924/25	1925/26	1926/27	1927/28		
				1	1	1				3	vo výslužbe od 1. VII. 1925.
								1		1/2	prof. št. ref. reál. gymn. v Nov. Jičine
	1									1	do r. 1926/27 na rus. st. koed. úst. učít. v Mukačeve
			1							1	od sept. r. 1920 úrad. fin. riad. v Šahách
	1	1	1	1	1	1	1	1	1	4	—
		1								9	—
										1	prepustený výn. šk. ref. zo dňa 1. IX. 1921
				1						1	prof. št. reál. gymn. v Baň. Bystrici
		1	1							2	prof. št. dievč. ref. reál. gymn. v Košiciach
				1						1	prof. št. reál. gymn. v Spiš. Novej Vsi
								1	1	2	absolvent ústavu z r. 1921.
							1	1	1	3	—
1										1	riad. spolk. dievč. ref. reál. gymn. v Čes. Budějoviciach.
1	dov.	1	1							3	prof. št. ref. reál. gymn. v Turč. Sv. Martine
						1				1/2	—
		1	1							2	prof. št. dievč. ref. reál. gymn. v Žiline
	1									1	prof. št. odb. šk. pre sprac. dreva v Prahe-XI.
						1				1	prof. št. reál. gymn. v Rokycanoch
		1	1	1	1	1	1	1	1	8	—
				1						1	prof. št. reál. gymn. v Jilemnici
	1	1	1							3	prof. št. reál. gymn. vo Velkej Revúci
1	1	1	1	1	zdr. dov.					5	† v apríli 1926
		1	1	1	1	1	1	1		7	prof. št. reálky v Košiciach
1	1	1								3	poľný kurát
			1							1/2	supl. prof. št. reál. gymn. v Nov. Zámkoch
								1	1	2	—
	1	1								2	prof. št. reál. gymn. v Náchode
			1	1	1	1	1	1	1	7	—
					1	1				2	supl. prof. št. reál. gymn. v Prievidzi
1	1									2	prof. št. reál. gymn. v Lipt. Sv. Mikuláši
					1	1	1			3	zat. prof. št. ref. reál. gym. v Č. Lípe
			1	1	1	1	1	1	1	7	—

Číslo	M e n o	Hodnosť, v ktorej bol ustanovený	O b o r	Predošlé pôsobisko
33.	Helena Beranová-Mánková	zat. prof.	M F	št. reál. gymn. v B. Štiavnici
34.	Vladimír Meličko	výp. učít. slov.		úradník žup. úradu v Prešove
35.	Milada Novotná (Kropáčová)	výp. učít.	T Z	zat. prof. št. uč. úst. v Prešove
36.	František Novák	prof.	L Fr	št. reál. gymn. v Pelhřimove
37.	František Olšaník	sml. učít. telocvikú		učiteľ telocvikú v Moskve
38.	Ján Onderúv	supl. prof.	Nb r. kat.	
39.	Ing. Rudolf Paľecek	sml. učít.	odb. chem. tech.	kand. prof.
40.	František Pítrocha	prof.	Nb g. kat.	prikázaný št. reálke v Žiline
41.	Jaroslav Poch	supl. prof.	Č Fr	kand. prof.
42.	Jozef Pokorný	zat. prof.	L Fr	št. gymn. v Prostějove
43.	František Prchlík	zat. správca	Č N	št. gymn. v Pardubiciach — od ladňa 1919 na št. r. g. v Trenčine
44.	Mária Roubalová	zat. prof.	Ch P	kand. prof.
45.	Václav Roztočil	zat. prof.	D Z	št. reálka v Č. Budějoviciach
46.	Ing. František Ryba	zat. prof.	Ch m f	prikázaný reálke sp. Komenského vo Viedni
47.	Karol Sedlák	prof.	L Gr ě	zemské reál. gymn. v Litovli
48.	Mg. Ph. Anna Slabá	zat. prof.	Ch m f	dievč. ref. reál. gymn. v Prahe XII.
49.	Karol Spálovský	zat. prof.	Ch f z	št. reálka v Kutnej Hore
50.	Jozef Stíbal	výp. učít.	strojn. predm.	prof. štát. priem. šk. v Prešove
51.	Mária Stumpfová-Vaigantová	zat. prof.	K m g	št. uč. úst. v Prešove
52.	Emil Suchý	supl. prof.	Nb g. kat.	katecheta
53.	Bohumil Šourek	sml. učít.	akad. maliar	akad. maliar
54.	Jozef Štros	supl. prof.	P z	št. reál. gymn. v Opave
55.	Juraj Trejbal	zat. prof.	K m g	št. reál. gymn. v Hlučine
56.	Pavla Kvasničková-Trejbalová	supl. prof.	Č Fr	št. reál. gymn. v Brandýse n/L.
57.	Rehor Tymoščuk	sml. prof.	N l gr	št. gymn. v Kolonyji (Vých. Halič)
58.	Václav Veit	supl. prof.	Č N	kand. prof.
59.	Rudolf Voborský	supl. prof.	P Z	kand. prof.
60.	Alojz Vrablík	prof.	Č N	št. gymn. v Plzni
61.	Jaroslav Wagner	prof.	Fr N	št. reál. gymn. v Mor. Budějoviciach
62.	Edita Weisová	supl. prof.	N Fr	št. reál. gymn. v Prievidri
63.	Zdeněk Wildmann	supl. prof.	D Z	kand. prof.

Bol členom sboru v rokoch									Celkom	Terajšie pôsobisko Poznámka.	
1918/19	1919/20	1920/21	1921/22	1922/23	1923/24	1924/25	1925/26	1926/27			1927/28
			1	1	1	1	1	1	1	7	
1										1	venoval sa hudobnému povolaniu
							1			1	zat. prof. št. dievč. ref. r. gymn. v B. Bystrici
		1	1	1	1					4	† 10. I. 1927
					1	1	1	1	1	5	
									1	1	absolvent ústavu z r. 1922.
			dov.	dov.						2	prof. št. priem. šk. v B. Štiavnicí
										1	prof. št. reálky v Žiline
1										1	prof. dievč. reál. gymn. v Prahe II.
1										1	prof. dievč. reál. gymn. v Prostějove
	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	
									1	1	
1							dov.	dov.	dov.	1	prof. št. reálky v Hodoníne
										1	prof. zem. reál. gymn. v Litovli
							1	1		2	prof. št. reál. gymn. v Přerove
1										1	prof. št. dievč. ref. reál. gymn. v Olomouci
			1							1/2	
			1							1/2	prof. ev. koll. gymn. v Prešove.
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	
1	1	1	1	dov.						4	v ústave choromyseľných v Prahe
							1	1	1	3	supl. prof. ev. koll. gymn. v Prešove
						1	1	1	1	4	
		1								1	prof. rus. št. gymn. v Stanislavove (Poľsko)
	1									1	konc. úr. M. Š. N. O. v Prahe.
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	
1	1									2	prof. št. reál. gymn. v Košiciach
	1									1	prof. št. ref. reál. gymn. v Znojme
						1	1	1	1	3	
						1	1	1	1	4	

z nedostatku učiteľských síl bolo nútených vypomáhať na stát. koedukačnom ústave učiteľskom pri maximálnom úväzku na kmeňovom ústave.

Pri tom všetkom činnosť profesorského sboru mimo školy bola rozsiahla, čo vyžiada si samostatnej kapitoly v chystanom almanachu jubilejnom.

Čo ďalej? Škola zdárne sa vyvíjala. Požiadavky sa postupne zvyšovali, žiakov neubúdalo, pobočky sa ustaľovali. Škola sa vžívala a vliv jej zasahoval prenikave do širšej verejnosti. Radostné bolo pozorovať, ako postupne rodičia žiakov oboznamovali sa s učivom školy, ako pomaly i vecnejšie vedeli sa vyjadrovať o škole, ako záujem o školu u nich rástol.

Žiactvo ukludnené samo chápalo sa práce. Samovzdelávajúce krúžky viedly si veľmi čule. Programy školských slávností vyplňovali žiaci sami. I širšej verejnosti predstavili sa slušným počtom akademii a divadelných predstavení. Roku 1925/26 došlo k vydávaniu samostatného „Časopisu“, ktorý roku 1927/28 bol prezvaný „Prameň“. Všetci žiaci a žiačky boli členmi dorastu Čsl. Červeného Kríža — za rok 1926/27 obdržali diplom uznania za vynikajúcu činnosť. — Z telovýchovných spolkov najväčšej obľube teší sa skauting.

Všetky neradostné zjavy spomenuté ukázaly sa, ako ani inakšie byť nemohlo, prechodnými. Slovenská škola nemala tradície. Vyrástla cez noc. Čakalo ju toľko práce na všetkých stranách! Všetko, čo sa požadovalo, bolo nové. Prišli profesori českí, i keď mali najlepšiu vôľu a snahu, narážali na toľko prekážok a nesrovnalostí, že len zneľahla sa vžívali. A tí, ktorí nedočkave chceli vyrovnat rozdiely medzi školou slovenskou, ako ju sľadali a českou, ako ju znali a konečne československou, ako si ju predstavovali, museli sa dožiť zklamania vyvolávajúc i odpor. Mnohí nevedeli utajiť svoju nespokojnosť a trpkosť, neopanovali sa, aby neodsudzovali, ale sami najviac trpeli. Hlásili sa ovšem ihneď nazpäť.

A žiaci? Prejavili dost odvahy už tým, že otvorene prihlásili sa do československej školy! (Veď mnohí rodičia žiakov domáhali sa preto i zvláštnych výhod pre svoje deti).

Spisovnej slovenčine bolo sa im učiť — znali len miestny dialekt šarišský a spisovná slovenčina považovaná bola u ľudu za češtinu. — Nebolo slovenských kníh. Učilo sa podľa českých učebníc. Literatúra, vlastiveda — všetko zapadalo do rámca československej jednoty. Školský poriadok nebol vžitý. Laickosť školy bola niečím novým i u slovenskej inteligencie, ktorá prešla vlastne školami cirkevnými.

Poprevratové ovzdušie neistoty, počiatočné ťažkosti politické, sociálne, hospodárske — všetko to nutne viedlo k nespokojnosti na obidvoch stranách. Ale nespokojnosť tá nebola, a to zdôrazňujem, neplodná. Bola to vlastne vzájomná túžba po lepšom, čo hľadalo len svoj výraz. A v desiatom roku jestvovania našej republiky zdá sa, že vyjadrenie našlo.

S výrazovou pohotovosťou rastie prirodzene i záujem o nové poznatky. Dnes žiaci sú už kritickejší k svetovým názorom, neopúšťajú demonstratívne školskej siene pri púhom preskribovanom slove, nehľadajú záľudnosť vo výkladoch, tiež neprovokujú už, ale nie sú len

trpnými, passivnými poslucháčmi. Všímajú si bedlive života a v mnohom vyzníva ich kritika súčasnosti ďaleko prísnejšie, ako by si trúfali dnes sami ich učitelia kritizovať práve domáce pomery v ohlade národnom i sociálnom. V tom, myslím, je najpotešiteľnejší úspech slovenskej školy za uplynulé desaťročie. Generácia, prechádzajúca dnešnou školou slovenskou, nebude nemysliacou, slepou a hluchou k potrebám doby.

In memoriam.

Neúprosná smrť vyrvala z kruhu nášho tohoto škol. roku dve vzácne ušľachtilé, jemné duše.

15. prosinca 1927 zomrel v dôsledku ťažkých komplikácií, ktoré sa dostavily po spále, nadaný, pilný a svedomitý žiak V. triedy, *František Pána*, nadšený dorastenec Sokola sabinovského.

Dňa 26. červňa 1928 zomrela na ťažký neduh pľúcny tichá, skromná, svedomitá a usilovná žiačka VI. triedy, *Marta Heinrichová*.

Odchod obidvoch hlboko dotkol sa profesorského sboru i spolužiakov.

Všetci zachováme obidvom zvečnelým trvalú, vďačnú pamäť
Nech je im oslobodená slovenská zem ľahká!

Výsledok klasifikácie 1918/19—1927/28.

Školný rok	Počet		Počet žiakov na konci škol. r.	Klasifikácia po zkuškach opravných			Neklasifikovaní
	tried	poboček		výborne spôsobilí	spôsobilí	ne-spôsobilí	
1918/19	I—VIII.	—	211	25	178	—	8
1919/20	"	—	263	44	166	33	20
1920/21	"	2	298 ³	43	183 ³	65 ¹	7
1921/22	"	2	307 ²	45 ²	168	91	3
1922/23	"	2	299 ⁵	28	155 ⁵	108	8
1923/24	"	2	272 ³	37	184 ³	51	—
1924/25	"	2	300 ³	30	198 ¹	69 ¹	3 ¹
1925/26	"	3	314 ³	37	215 ¹	62 ¹	0 ¹
1926/27	"	4	365	35	250	78	2
1927/28	"	3	343	40	207	46	

Oprav. a dodat. zkušky po prázdninách.

Zkúšky dospelosti 1918/19—1927/28.

Škol. rok.	Počet maturantov	Dospelí s vyznamenaním	Dospelí všetkými hlasmi	Dospelí väčšinou hlasov	Reprobovaní
1918/19	6 ¹	1	3 ¹	2	—
1919/20	20 ¹	7	5 ¹	7	1
1920/21	22	7	8	7	—
1921/22	23 ²	3	6	13 ²	1
1922/23	17 ³	1	2	7 ³	7
1923/24	18 ²	4	6	8 ²	—
1924/25	13 ¹	2	7 ¹	4	—
1925/26	9	1	2	5	1
1926/27	10	3	4	3	—
1927/28	13	5	3	5	—

Statistický prehľad všetkého žiactva 1918/19—1927/28

(na konci škol. roku).

Škol. rok.	T r i e d a												Súčet	Z toho dievčat
	Ia	Ib	IIa	IIb	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V.	VI.	VII.	VIII.		
1918/19	33	—	23	—	37	—	31	—	26	29	26	6	211	—
1919/20	48	—	35	—	33	—	41	—	28	29	27	22	263	7
1920/21	44	44	26	25 ¹	37	—	27 ¹	—	25	25	26	19 ¹	298 ²	19
1921/22	43	41	33	35 ¹	43 ¹	—	24	—	19	20	24	25	307 ²	32
1922/23	49 ¹	48 ¹	33 ¹	30	34 ¹	—	35 ¹	—	16	13	18	23	299 ⁵	33 ³
1923/24	40	39	30 ¹	31	42	—	28	—	24	14	15	9 ²	272 ³	40 ¹
1924/25	39	41 ¹	38	41 ¹	44	—	34	—	19	20	10	14 ¹	300 ³	46 ¹
1925/26	40 ¹	42	29	37	29	38	35	—	22	17 ¹	16 ¹	9	314 ³	49
1926/27	52	51	37	35	26	28	28	31	29	16	22	10	365	55
1927/28	35	38	40	37	27	26	43	—	44	16	19	17	342	53

I. Sbor profesorský.

A) Zmeny.

a) Ústav opustili počiatkom škol. roku 1927/28:

1. Prof. *Anna Barborková*, ustanovená byvší def. prof. na system. mieste na st. r. gym. v Nov. Jičine v ýn zo dňa 12./V.—27 č. 28807/II RMSO. (7./V. č. 27252/II.)
2. Zát. prof. *Juraj Kováčik*, byvší ustanovený def. prof. na syst. mieste na st. reálke v Košiciach. (3./VI.—27 č. 32965/II-ai 27 RMSO.)
3. Zát. prof. Mg. Ph. *Anna Slabá*, byvší ustanovená def. prof. na system. mieste pri st. reál. gym. v Přerove (24./X.—27 č. 30330/II RMSO.)

b) Do sboru pristúpili:

1. Kand. prof. *Mária Roubalová*, byvší ustanovená zát. profesorkou vynes. zo dňa 16./IX.—27 č. 52486/II. RMSO.
2. *Ján Onderúv*, byvší ustanovený supl. profesorom náboženstva rím. katol. (19./X.—27 č. 61312/II. a 23./XII.—27 č. 74764/II. RMSO.)

c) Dovoľenú mal:

Prof. ing. *Fr. Ryba*, byvší službou prikázaný stredným školám spolku „Komenský“ vo Viedni X. (31./XII.—27 č. 44170/II. ai 27).

d) Definitívne na system. mieste pri ústave ustanovení boli:

Zát. prof. ing. *Fr. Ryba* s platnosťou od 20. Iadňa 1928 (15.II.—28 č. 8664/II. RMSO.)

Zát. prof. *Jiří Trejbal* (3./VI.—27 č. 32967/II. RMSO.) s platnosťou od 1. októbra 1927.

e) Vypomáhali na stát. koedukačnom učiteľskom ústave:

1. prof. § 70. *Marian Maciejovič* (24./IX.—27 č. 55251/II.)
2. Supl. prof. *Ján Onderúv* (24./XII.—27 č. 75550/II.)
3. Zát. prof. *Žd. Wildmann* (24./IX.—27 č. 55253/II.)
4. Sml. učiteľ *Fr. Olšanik* (24./IX.—27 č. 55252/II.)

B) Stav profesorského sboru koncom roku 1927/28.

Bežné č.	Meno a priezvisko	Hodnosť	Predmety a triedy, v ktorých vyučoval s označením počtu hodín.	Počet hodín týždenne	Triedny vo triede	Správca zbierok (Poznámka)
1	František Prehlik	riaditeľ	Č Ib ₁ , VIII ₅	9		
2	Endeřvíř Bučan	supl. prof.	G VI—VIII, M IIa ₃ , IIb ₃ , IIIa ₃ , V ₃ , VIII ₂ 5 Č IIa ₄	23	IIa	Správca geometrických zbierok.
3	Karol Čech	prof.	L IIb ₆ , IIIb ₆ , V ₆ , VIII ₄	21	V	Správca archeologických zbierok a knižnice pauperum.
4	Ján Fedák	zat. prof.	Č IIb ₁ , V ₆ , VII ₁ , R Ia ₄ , IIb ₁	22	IIb	
5	Alexander Grigorjev	sml. prof.	R IIIa ₁ , IIIb ₁ , IV ₃ , VI ₂ , VII ₂ , VIII ₂	17		
6	Dr. Jaroslav Knob	prof.	L Ia ₆ , IV ₄ , VI ₁ , VII ₁ , Ph VIII ₂	20	VI	Správca učiteľskej knižnice.
7	Marian Mactejovič	prof. § 70	L IIa ₆ , IIIa ₆ , R Iba ₁ , IIa ₄ , V ₂	22	IIIa	Štát. uč. ú. R ² .
8	Václav Mánek	prof.	D IIb ₂ , IIIa ₂ , V ₃ , VII ₃ , VIII ₄ Z IIb ₂ , IIIa ₂ , V ₂ , VII ₁	21	VII	Správca zbierok zeme- a dejepisných.
9	Helena Mánková	prof.	M IIIb ₃ , IV ₃ , VI ₃ , VII ₃ , F IV ₂ , VII ₂ , VIII ₄	21	VIII	Správkyňa fyzikál. zbierok.
10	František Olšamík	sml. uč.	T. Ia ₁ , IIa ₁ , IIIa ₁ , IV ₂ , V ₂ , VI ₂ , VII ₂ , VIII ₂	22		Správca telocvične. (Št. uč. ústav T ₂ hod.)

11	Ján Onderúv	supl. prof.	Nb Iab ₁ , IIab ₁ , IIIab ₄ , IV ₂ , V ₂ , VI—VII, VIII ₂ 2	20		Stát. uč. ústav Nbs hodín.
12	Mária Roubalová	zat. prof.	Ch IV ₂ , V ₂ , VI ₂ , F IIIa ₈ , IIIb ₈ , P IIab ₁ , VII ₂ , VIII ₂	20		Správkyňa sbierok chemických.
13	Juraj Trejbal	prof.	K Iab ₆ , IIab ₆ , IIIab ₁ , IV ₂ Kp Iab ₂ , M Ia ₄	24	Ia	Správca sbierok pre kreslenie.
14	Pavla Trejbalová	zat. prof.	Č Ia ₁ , IV ₅ , VI ₅ , Fr VI ₈ , VII ₈	20		Správkyňa žiackej knžnice.
15	Rudolf Voborský	prof.	P Iab ₄ , V ₂ , VI ₂ , Z Iab ₄ , IIIb ₂ , M Ib ₁ , Ph VII ₂	20	Ib	Správca sbierok prírodovedných.
16	Edita Weisová	zat. prof.	Č IIIab ₈ , Fr. IV ₄ , V ₄ , VIII ₄	20	IIIb	
17	Zdeněk Wildmann	zat. prof.	D IIa ₂ , IIIb ₂ , IV ₂ , VI ₂ , Z IIa ₂ , IV ₂ , VI ₂ , L Ibs	21	IV	Správca sbierok numizmat. St. uč. ústav D ₂
18	Ing. Fr. Ryba	prof.	Prikázaný službou stredným školám spolku „Komenský“ vo Viedni			
19	Mária Laštovičková	výp. uč.	Dievčenský telocvik 2 odd.	4		
20	Ph. Dr. Julius Hričovský	výp. uč.	Gr. kat. náb. 2 odd.	4		

2. Pre nepovinné predmety ustanovení boli:

1. *Fr. Prchlik* 4./XI.—27 č. 64905/II. pre nemčinu 1 odd.
2. *E. Weisová* 4./XI.—27 č. 64904/II. pre nemčinu 3 odd.
3. *J. Trejbal* 4./XI.—27 č. 64906/II. pre kreslenie 1 odd.
4. *Alojz Kubišta*, učiteľ hudby m. hud. školy, 4./XI.—27 č. 64902/II. pre spev. 3 odd.
5. *Mária Soldánová*, odborná učít. st. mešt. školy, 4./XI.—27 č. 64903/II. pre žen. ruč. práce 1 odd.

3. Učítelia náboženstva:

1. Th. Dr. *Julius Hricišák* 7./XI.—27 č. 64874/II. pre gréckokatol. náb. 2 ood.
2. *Julius Hajdu*, ev. farár.
3. *Dávid Neuwirth*, rabín.
4. Dr. *Desider Klein*, vrchný rabín.

4. Dievčenskému telocviku vyučovala:

Supl. prof. stát. uč. ústavu *Mária Lastovičková* (4./X.—27 č. 57614/II.)

C) Zriadení:

1. *Ján Němeček*, def. školník.
2. *Štefan Džubák*, topič.

II. Kronika ústavu.

1. *Zápis, prijímacie a opravné zkúšky* boli vykonané v normálnych lehotách. Vyučovať sa začalo 3. záruja 1927.

Pobočky pri I. až III. triede povolené boli vynesenním RMŠO zo dňa 25./VIII.—27 č. 48116/II. ai 27.

Ústav navštívili v tomto šk. roku: dňa 2./XII.—27 pán zem. šk. inspektor *Fr. Malota*, 10./X.—27 pán riaditeľ účtárne *Minarčík* a 1. a 2./III.—28 pán odbor. inspektor kreslenia *J. Vydra*.

2. *Zdravotný stav profesorského sboru* i žiactva bol priaznivý. Štepenie ročníku 1914 vykonal mestský lekár p. Dr. *Galotsik* dňa 3. června 1928.

Prehliadku chrupu žiakov vykonal zubné ambolatorium miest. odboru Českosl. Červ. Kríža v dubňu a kvetňu.

Meranie a váženie žiakov konal po celý rok učiteľ telocviku p. *Fr. Olšaník*.

3. *Pamätnejšie udalosti školské*: Divízia Čsl. Čer. Kríža pre Slovensko v Turč. Sv. Martine usnesenním zo dňa 25. června 1927 čís. 11011/27 dorast, prisúdila dorastu čsl. stát. reál. gymnázia v Prešove čestný diplom za vynikajúcu ochrannú činnosť.

V predvečer 28. októbra, zúčastnili sa žiaci a žiačky ústavu v Prešove bývajúcí lampionového sprievodu mestom s prečtými lampionmi, čím značne prispeli k imponantnosti sprievodu. Sbor profesorský dostavil sa korporatívne.

Deň 28. októbra 1927 žiaci oslávili dôstojne. Zahrali v mestskom divadle za vedenia správcu ústavu Koptovu drámu: Revolúcia. Hra opakovala sa pre obecenstvo dňa 29. októbra. Úspech bol značný.

1. února 1928 usporiadaný bol prvý všestudentský ples s veľkým úspechom.

22. února 1928 boli dozvuky stud. plesu, pri ktorej príležitosti zahrali žiaci Klenovu veselohru: Zákony s pekným a radostným úspechom. Ostatná časť programu bola vyplnená hudbou a recitáciami.

7. brezná 1928 usporiadal samovzdelávajúci krúžok žiakov dôstojnú oslavu narodenin pána prezidenta republiky. O význame prezidenta Masaryka prehovoril J. Línhart, žiak VIII. tr. Na program boli sborové piesne (viedol uč. spevu p. A. Kubišta), huslové sólo, recitácie, klavírne číslo. Slávnosť ukončená bola hymnami štátnymi, ktoré zahral študentský orchester za vedenia p. prof. R. Voborského.

Dňa 20. února 28 predniesol p. prof. Alléon žiakom IV.—VIII. triedy ukážky z novodobej francúzskej literatúry.

28. brezná 28 vzpomenuté bolo význame Komenského.

Skautske besiedky usporiadaly 15. dubňa 28 dievčenský oddiel skautov, 30. dubňa 28 chlapecký oddiel skautov, vždy s bohatým propagačným programom v telocvični ústavu.

1. kvetňa 28 ústav korporatívne zúčastnil sa slávnostného zhromaždenia u príležitosti desiateho výročia svätomikuláškovej deklarácie vypočul slávnostnú reč tvorcu deklarácie senátora Dra V. Šrobára.

4. kvetňa 28 dôstojne spomenuté bolo výročia smrti generála Dra M. R. Štefánika. K žiakom prehovoril L. Šteffko, žiak VIII. tr. Pečlivý program obstaral samovzdelávajúci krúžok žiakov.

Vo dňoch 16. až 20. kvetňa usporiadané boli župné skautské slávnosti, na ktorých žiaci a žiačky ústavu mali značnú činnú účasť. 24. kvetňa spomenuté bolo úmrtia otca slovens. realizmu, spisovateľa M. Kukučína.

Dňa 28. kvetňa zúčastnil sa ústav jubilejných stredoškolských slávností v Košiciach. Žiaci I.ab, II.ab, VI.a, VIII. triedy vzorne predvedli za vedenia telocviku p. Fr. Olšaníka prostné cvičenia a ukážky hier.

1. červňa 28 usporiadaná bola slávnosť dorastu Čsl. Červ. Kríža v kine. K žiakom prehovoril predseda dorastu, riaditeľ propagačnej kancelárie p. ing. Dr. Dorazil.

Vo dňoch 10. až 16. červňa triedy IV.—VIII. podnikly zájezd do Brna na výstavu súdobej kultúry.

Dňa 23. júna 1920 žiaci vyššieho gymnázia zahrali dve francúzske aktovky (Labiche: La grammaire, Bisson: Docteur) za pečlivého vedenia profesoriek Pavly Trejbalovej a Edilly Weisovej v telocvični ústavu.

Žiaci mali príležitosť vypočuť tieto koncerty: 10. listopádu 27 koncert dám Morfovej, Prokopovej, Hamulovej, 7. listop. koncert Ševčíkovho kvarteta, 4. brezná koncert Kubelíkov, 1. kvetňa koncert venovaný slovenskej umeleckej tvorbe. Okrem toho usporiadané boli mestskou hudobnou školou každej tretej nedele v mesiacu pre žiakov prešovských škôl pravidelné hudobné matinée, spojené s výkladom a ukážkami.

Filmové predstavenia usporiadané boli: 18.—X. 27 (Divy modrého zálivu), 27.—X. 27 (Radiovýchova), 18.—XI. 27 (VI. všesokolský slet), 16.—II. 28 propagač. film M. L. L., 21.—II. 28 (Kolombus), 4.—V. 28 propagačný skautský film, 1.—VI. 28 propagačný film Č. Č. K.

Z prednášok univ. extenzie navštívili žiaci vyšších tried: 2.—II. 28 prednášku Dra J. Krála: Problémy demokratizmu, 8.—II. 28 prednášku Dra A. Milotu: O sociál. príčinách zločinnosti, 20.—II. 28 Dr. Pogorjelu: Nekrasov, pevec ruskej dediny, 16. brežňa 28 prednášku p. Krála, objaviteľa Demänovských jaskýň, s filmom, 20. brežňa 28 slávnostnú prednášku riaditeľa Dra St. Trejbalu: O Ibsenovi.

Verejná činnosť prof. sboru bola i v tomto škol. roku dost bohatá. Shrnutá bude v chystanom almanachu jubilejnom zvlášte.

Maturitné zkúšky: Pri ústnych zkuškach maturitných v jasnem období dňa 23. záruja 1927 uznaný bol dospelým väčšinou hlasov verej. žiak VIII. tr. Andrej Kuzma z Bardiova. Predsedal riaditeľ ústavu.

Pisomné práce dospelosti v letnom období 1928 vykonané boli vo dňoch 14. až 16. kvetňa. Ústne zkúšky dospelosti konaly sa vo dňoch 8. a 9. červňa 28 za predsedníctva pána Alojza Kulhánka, riaditeľa stát. dievč. ref. reál. gymnázia v Košiciach. — Z 17 prihlásených verejných žiakov pripustených bolo ku zkuškam 13. Dospelými s vyznamenaním uznaní boli: Antonín Janečka zo Sarajeva SHS. Ján Staško z Kapušian, Ladislav Šteffko z Odessy v Rusku, Ján Tarbajovský z Prešova a František Syrový z Peruce v Č. Dospelými všetkými hlasy uznaní boli: Ján Demeter z Veľ. Šariša, Ladislav Doboš-Kopčák zo Slov. Raslavíc a Jozef Linhart zo Zborova. Dospelými väčšinou hlasov uznaní boli: Ján Konečný z Prešova, Ladislav Kyselý z Šomšovej, Maď., Ella Lichtigová z Hatalova, Pavel Miko z Raslavíc a Peter Priputen z Komloše.

Telesná výchova: V telesnej výchove pokračovalo sa ako roku laňského. Tohoto roku žiaci Iab, IIab, IIIab, VI, VII. a VIII. tr. (spolu 140 žiakov) vyplnili čiastku programu stredoškolských slávností v Košiciach dňa 28. kvetňa. I. Nástup žiakov. II. Tri kombinácie skupinových prostných: a) I. triedy so zástavkami, b) II. a III. tr. prostné, c) VI. a VII. tr. osobitné prostné. Všetko odrazu za hudby a spevu žiakov. „Tancuj, tancuj...“ „Slovák som a Slovák budem...“ a „Pobil cigán...“ Trieda VI. a VIII. zahráli hru: „Míč do sietky.“

Od telocvikú bolo oslobodených 5 žiakov a 5 žiaček.

Aby sa zistil účinok telesnej výchovy, koná sa každoročne meranie žiakov už po tri roky. Výsledky sa zapisujú do knihy.

Telocvičné hry toho roku sa nekonaly pre nedostatok ihriska. Hralo sa len na letnom cvičišti. Telocvične používa jednota Sokol.

2. Oddiel Sväzu Junákov-Skautov RCS pri reálnom gymnázii vyvinul v tomto školskom roku usilovnú činnosť. Od začiatku šk. r. bolo 8 oddielových rád, 18 oddielových schôdzi a 124 družinových. Oddielových výletov celodenných bolo 5, poldenných 2. Družinových výletov celodenných bolo 8, poldenných 15. Oddiel číta teraz 71 členov — oproti 16 členom na začiatku šk. r. — ktorí sú rozdelení do 5 družín. Na Roverskom dni, usporiadanom 1. kmeňom roverov, víťazí

oddiel v závodoch ideových, praktických aj atletických. Dňa 30. IV. 1928 usporiadal oddiel skautskú besiedku, ktorá mala úspech morálny aj finančný a potom sa pripravoval na „Skautské slávnosti v Prešove“. Na dvore gymnázia pestovali sme ľahkú atletiku a na skautskú akademiu prispel oddiel niekoľkými číslami. Pri štafete mestom (12x100) 3. VI. 1928 oddiel získal druhú cenu a k ľahkoatletickým závodom postavil všetky štyri päťčlenné kategórie. V časopise samovzdelávajúceho krúžku mal oddiel stálu „Skautskú hliadku“. Teraz sa pripravuje na 14 denný letný tábor u Radačova. V budove gymnázia má oddiel klubovňu, zapožičanú láskavosťou p. riaditeľa. — *Vedúci.*

Výlety. Trieda I/a podnikla pod vedením prof. J. Trejbala a P. Trejbalovej vo dňoch 11., 12. a 13. červňa výlet do Turne, Zádielskej doliny, cez Hačavské sedlo Šugovským údolím do Jasova (prehliadka jaskýň) a do Košíc (muzeum, dóm). Účastníkov bolo 33.

Trieda II/a vykonala pod vedením triedneho profesora Ľudevíta Bučana vychádzku: dňa 12. júna vlakom do Turne, pešo cez Turniansky hrad, Zádielsku dolinu do turistickej chaty; dňa 13. júna pešo cez Jelení vrch, Šúgó do Jasovských jaskýň; dňa 14. júna do okolia Jasova a vlakom z Jasova do Prešova. Zúčastnili sa 24 žiaci a žiačky.

Trieda II/b pod vedením triedneho profesora Jána Fedáka vykonala dňa 11. a 12. júna vychádzku do Bardiova, kde si obzrela historické pamätnosti mesta, zvlášť muzeum a kostol, do Bardiovských kúpeľov, Zborova a na Zborovský hrad. Zúčastnili sa 32 žiaci a žiačky II b., 9 žiakov a žiačok I b. a 2 žiaci VII. triedy, celkom 43 žiakov a žiačok.

Trieda III/a podnikla v dňoch 12. a 13. červňa pod vedením prof. M. Maciejoviča výlet vlakom z Prešova do Štrby, zo Štrby pešo na Štrbské pleso, zo Štrbského plesa na Popradské pleso. Druhého dňa ráno pešo do Tat. Polianky, odkiaľ elektr. drahou do St. Smokovca, lanovkou cez Hrebienok ku Obrovským vodopádom a späť pešo do Tat. Lomnice, odkiaľ vlakom do Prešova. Účastníkov 21.

III/b trieda a čiastka IV. triedy pod vedením profesorky Edity Weisovej a učiteľa spevu Alojza Kubištu vykonala vychádzku: dňa 11. júna vlakom do Lipian, odkiaľ pešo do Lipovca, ku prameňu Salvátorky a ku Kamennej babe; dňa 12. júna pešo cez Pabrin na Branisko, odkiaľ pešo na Spišský hrad a do Spišského Podhradia a vlakom zo Spišského Podhradia do Prešova. Zúčastnilo sa 6 žiačok a 36 žiakov, celkom 42 žiakov a žiačok.

Vo dňoch 10. až 16. červňa podniknutý bol so žiakmi a žiačkami tried IV (12), V (25), VI (16), VII (20), VIII (17) hromadný zájazd do Brna na výstavu súdobej kultúry. Brnu a výstave venované boli dni 11, 12, 13, 14. Dňa 14. červňa odpol. zájazd do Rajca, pešo do Sloupu, prehliadka Sloupských jaskýň. Dňa 15. červňa prehliadka jaskýň rieky Punkvy (Masarykov dóm), dno Macochy, Macocha, Katerinské jaskyne a pešo do Blanska. Návrat domov. Výpravu viedli: Fr. Prchlík, K. Čech, Dr. Knob a Zd. Wildmann.

Exkurzie. Dňa 23. kvetňa odpoľudnia prehliadla si VI. trieda rafinérii liehovaru v Prešove za vedenia prof. M. Roubalovej.

Dňa 5. a 26. kvetňa podniknuté byly odpol. s VIII. triedou geologickej vychádzky do okolia Prešova za vedenia prof. M. Roubalovej.

Žiaci z nepovinného kreslenia pod vedením prof. J. Trejbalu prezreli si zariadenie tlačiarne „Svätého Mikuláša“ a postup tlače. Exkursia sa konala dňa 5. červňa za účasti 18 žiakov.

Zpráva Štefánikovho samovzdelávajúceho krúžku.

Práce v samovzdelávajúcom krúžku účastnilo sa 58 členov z piatich vyšších tried gymnázia. Pracovné schôdze, ktorých bolo v tomto škol. roku desať, pozostávaly priemerne z 5 čísel, po ktorých sa debatovalo o rôznych aktuálnych veciach. Schôdza trvala obyčajne 2 hod. Celkom bolo prednesené 25 prednášok, 20 recitácií a 8 hudobných čísel.

Správu krúžku viedla valná hromada (na začiatku roku) a 9 členný výbor, ktorý schádzal sa častejšie.

Majetok krúžku oproti minulému roku vzrástol na Kč 950.—.

Dňa 26. list. 1927 náš krúžok spolu s vzdelávajúcim krúžkom pri uč. úst. upriadal programový „Študentský večierok“ v miestnostiach kat kruhu. Programu účastnil sa recitáciou a dvoma hudob. číslami.

Dňa 2. februára bol usporiadaný studentsvom stredných a odborných škôl v Prešove I. všestudentský ples, ku ktorému náš krúžok dal podnet a činne účastnil sa prípravných prác.

Dňa 21. února bol usporiadený „Študentský večierok“ s programom pozostávajúcim z recitácií, hudobných čísel a Klenovej jednoaktovky „Zákony“, režírovanej p. riaditeľom.

Cistý osov z týchto podnikov bol venovaný na hradenie cestovných výloh nemajetným žiakom ústavu pri zájazde do Brna.

Okrem toho krúžok vyplňoval program školských osláv: narodenín pána prezidenta a vzpomienky na smrť gen. M. R. Štefánika.

Spoločnou prácou vydávaný bol študentský časopis Prameň, ktorého vyšly 4 čísla.

III. Učebné pomôcky.

A) Príjmy.

1. Zvyšok z r. 1926—27	962·58 Kč
2. Taxy a príspevky na rok 1927—28	7990— „
3. Duplikáty vysvedčení	270— „
4. Dodatočná taxa	40— „

Spolu 9262·58 Kč

B) Rozdelenie.

1. Na knižnicu profesorskú	2033·80 „
2. Na knižnicu žiakovskú	1525·05 „
3. Sbíerky fyzikálne	3523·40 „
4. Sbíerky zeme a dejepisné	367·80 „
5. Sbíerky geometrické	1080·38 „
6. Sbíerky pre kreslenie	444·20 „
7. Sbíerky chemické	287·95 „

Spolu 9262·58 Kč

Profesorská knižnica (správca prof. dr. Knob), obsahuje 571 inv. číslo. Kúpou pribudlo 19 inv. čísel v cene 2033'80 Kč. Darom pribudlo 31 inv. čísel.

Žiakovská knižnica (správkyňa prof. P. Trejbalová) obsahuje 1723 inv. čísel. Kúpou pribudlo 12 inv. čísel v cene 287'95, darom 42 inv. čísel. Vázba vyžiadala si čiastky 1237'10 Kč.

Stav sbierok prírodných nezmenený. Sbiery obsahujú 1298 inv. čísel v cene Kč 10.899. Správca sbierok Rudolf Voborský.

Sbiery pre dejepis (správca prof. Václav Mánek) rozmnožené boli o 7 obrazov a 1 mapu (8 inv. čísel v cene 174 Kč); podlepenie 3 starších obrazov 18 Kč. Celkový stav na konci šk. r. 1927—28 je 137 inv. čísel o 312 kusoch v cene 1966'32 Kč.

Sbiery zemepisné (správca prof. Václav Mánek) rozmnožené boli o 1 mapu a 2 obrazy (3 inv. čísla v cene 175'80 Kč). Celkový stav na konci šk. r. 1927—28 je 119 inv. čísel o 244 kusoch v cene 8.844'34 Kč.

Sbiery fyzikálne (správkyňa prof. H. Mánková) obsahujú doteraz 425 čísel inv. o 1593 kusoch v cene 25.245'11 Kč. V škol. r. 1927—28 pribudly 4 inv. čísla v cene 3523'40 Kč.

Sbiery geometrické (správca s. prof. Ludovít Bučan) rozmnožené boli zakúpením modelov pre deskript. geometriu (7 inv. čísel v cene 1065 Kč). Celkový stav na konci škol. roku 1927—28 je 94 inv. čísel v cene 3372'70 Kč. Oprava kružidla 15'38 Kč.

Sbiery pre kreslenie (správca prof. Juraj Trejbal) boli rozmnožené o 6 inv. čísel o 253 kusoch v cene 444'20 Kč z dotácie na učebné pomôcky. Darom pribudlo 1 inv. číslo o 1 kuse v cene 30'—Kč. Koncom roku sbierka vykazuje 113 inv. čísel.

Sbiery chemické (správkyňa prof. M. Roubalová) obsahujú 508 inv. čísel o 923 kusoch v cene 3433'96 Kč. V škol. roku 1927—28 pribudlo 6 inv. čísel v cene 128'95 Kč. Náhrada opotrebovaných chemikálií činila 159 Kč.

Sbiery klasickej archeologie (správca prof. K. Čech) vykazujú 116 inv. čísel o 233 kusoch v cene 1146'44 Kč. Stav oproti šk. r. 1926—27 nezmenený.

Numizmatická sbierka (správca prof. Zd. Wildmann) vzrástla o 107 inv. kusov, hlavne z darov L. Derfiňáka, A. Ferencu, A. Gála, Viliama Grünzveiga, L. Horváta, P. Kotana, Z. Křížka, J. Leša, J. Lukáča, Z. Maglena, A. Mika, O. Müllera, M. Nágelovej, M. Nevického, Pavla Podlipy, M. Pončáka, V. Reissa, A. Rejšettera, L. Sobela, J. Sopka, M. Šimándiovej, J. Šteffkovej, J. Tuleju, Š. Ungára, Š. Vaška a F. Zimu, všetkých z triedy IV. Stav 510 kusov v cene 325 Kč.

Hudobné sbiery (správca prof. A. Kubišta) obsahujú 35 inv. čísel v cene 297'20 Kč.

Telocvičné sbiery (správca uč. Fr. Olšaník) obsahujú 47 inv. čísel v cene okrúhle 7000 Kč. Herné potreby obsahujú 50 inv. čísel. Doplnené boli nákladom 680 40 Kč.

Biblioteka pauperum (správca prof. K. Čech). Stav koncom škol. roku 1926—27 činil 259 kníh. V škol. roku 1927—28 kúpou pribudlo 17 kníh v cene Kč 455 10, zavedením iných vyriadené bolo 37 kníh, takže stav koncom škol. roku 1927—28 činí 239 kníh.

IV. Podpory a základany.

Ministerstvo školstva a národnej osvety venovalo vynesným zo dňa na ošacovaciu akciu Kč 1000. Obdarených bolo topánkami 14 žiakov, látkou 2 žiaci a 1 žiačka. Vyúčtovanie bolo schválené vynesným zo dňa 17/III. 28. č. 27797/28 S. MŠO.

Studijnú podporu na rok 1928 obdržali vynesným MŠO zo dňa 31. mája 1928 č. 1249/28-S a 19. júna 28 č. 35047/II. RMŠO. žiak V. triedy František Grünzweig 400 Kč a žiak IV. triedy Andrej Miklúš 400 Kč.

Stipendium základiny Jána Pálffyho na šk. r. 1927/28 vynesným zo dňa 19/IV. 28 č. 141813/27-S. MŠO. žiakom VII. triedy Vincencovi Potočňákovi, Jozefovi Prokopovi, žiakom VIII. tr. Ladislavu Šteffkovi a Jánovi Tarbajovskému. Všetkým po 700 Kč.

Venesným zo dňa 17/I. 28. II/A 12387/27 udelilo generál. finanč. riadiť. v Bratislave žiakovi Ia. triedy Vladimíru Trockovi stipendium ročných 500 Kč z fondu prbytkou dôchodkovej kontroly.

Na exkurzii žiakov VII. a VIII. tr. na výstavu súdobej kultury do Brna renovalo ministerstvo 1500 Kč výnos zo dňa 28/4. 28 č. 24119II. RMŠO. K tomu istému účelu venoval podporný fond 1350 Kč.

Miestny odbor Červeného Kríža a Živeny ošatily spoločne 14 žiakov a 1 žiačku.

**Spolok pre podporovanie chudobných a nemajetných
studujúcich vykazuje :**

P r í j e m	Kč	h.	V y d a n i e	Kč	h.
Prenesené	4665	21	Knihy pre chudobných	409	60
Príspevky IA	10	50	Podpora Bulharsku	50	—
" IB	4	56	Zájazd do Brna	1350	—
" IIA	46	35	Drobné podpory- škol.	1003	90
" IIB	5	85	Spolu	2813	50
" IIIA	133	10	Zostatok	3493	15
" IIIB	4	35			
" IV	11	—			
" V	72	60			
" VI-VIII	37	40			
Žiaci nep. kreslenia	4	23			
Výťažok zo zábav	1311	50			
Spolu	6306	65	Spolu	6306	65

Na slovenské národné múzeum odovzdali žiaci a sbor profesorský 900 Kč.

V. Statistický prehľad.

	I.		II.		III.		IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Spolu
	A	B	A	B	A	B						
1. Počet.												
Koncom šk. r. 1926/27 bolo žiakov	52	51	37	35	26	28	ab 59	29	16	22	10	365
Počiatkom škol. r. 1927/28 bolo prijatých	40	38	40	39	30	29	45	47	16	18	17	359
Medzi rokom vstúpili	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	2
Celkom prijatých bolo	40	38	40	39	31	29	45	47	16	19	17	361
Z tých: po prijímacej zkuške postupujúci z ústavu	35	32	—	—	2	—	—	—	—	—	—	69
opakujúci z ústavu	—	—	38	33	24	24	35	38	16	16	17	241
opakujúci dobrovoľne z cudzieho úst. postúpili	5	6	2	4	3	4	4	6	—	2	—	36
z cudzieho úst. opakujúci	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	4
Behom škol. roku bol preriadený	—	—	—	2	—	1	2	3	—	1	—	9
" " " vystúpili	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
" " " boli vylúčení	5	—	—	1	2	2	2	3	—	—	—	15
" " " boli vylúčení	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	3
Koncom škol. roku 1927/28 bolo	35	38	40	37	28	26	43	44	16	19	17	343
Z toho riadnych žiakov	30	30	32	33	26	23	35	37	13	15	16	290
Z toho riadnych žiaček	5	8	8	4	2	3	8	7	3	4	1	53
Spolu	35	38	40	37	28	26	43	44	16	19	17	343
2. Rodisko:												
Prešov	8	11	10	5	3	5	8	9	5	4	4	72
Slovensko okrem Prešova	23	22	25	28	23	19	27	33	8	11	10	229
Čechy	1	2	1	2	1	2	2	1	—	1	1	14
Morava	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	2
Sliezsko	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Cudzina	2	3	3	2	1	—	5	1	3	3	2	25
Spolu	35	38	40	37	28	26	43	44	16	19	17	343
3. Bydlisko:												
U rodičov v Prešove	13	15	13	8	7	8	17	15	11	7	7	121
U zodpov. dozorcov v Prešove	9	10	9	12	6	4	12	8	4	6	6	86
Vlakom alebo pešo	13	13	18	17	15	14	14	21	1	6	4	136
Spolu	35	38	40	37	28	26	43	44	16	19	17	343
4. Státna príslušnosť:												
Československá republika	35	38	40	36	27	26	42	44	16	17	17	338
Cudzina	—	—	—	1	1	—	1	—	—	2	—	5
Spolu	35	38	40	37	28	26	43	44	16	19	17	343

	I.		II.		III.		IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Spolu
	A	B	A	B	A	B						
5. Materinská reč :												
Československá	31	29	25	31	25	26	37	37	16	16	16	288
Ruská	1	4	5	5	1	—	3	2	—	3	1	25
Nemecká	—	2	5	—	2	—	2	4	—	—	—	15
Maďarská	3	2	5	1	—	—	1	1	—	—	—	13
Bulharská	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Spolu	35	38	40	37	28	26	43	44	16	19	17	343
6. Náboženstvo :												
Rímsko katolícké	28	29	24	27	23	23	33	33	14	14	14	262
Grecko katolícké	1	5	6	5	3	2	4	4	—	3	2	35
Pravoslávne	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Československé	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Českoobratické	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Evanjelického aug.	—	—	2	2	—	—	1	1	1	—	—	7
Evanj. ref.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Židovského neolog.	3	1	1	1	—	—	3	5	1	2	1	18
Židovského orthodox.	—	2	6	1	2	—	2	2	—	—	—	15
Bez vyzvania	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	2
Spolu	35	38	40	37	28	26	43	44	16	19	17	343
7. Vek :												
Národné v r. 1907	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	2	5
" v r. 1908	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	3	7
" v r. 1909	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4	9	17
" v r. 1910	—	—	1	—	—	1	4	2	5	6	3	22
" v r. 1911	—	—	—	—	—	1	6	9	2	4	—	22
" v r. 1912	1	—	3	2	7	4	9	16	7	—	—	49
" v r. 1913	4	1	5	7	10	8	14	13	—	—	—	62
" v r. 1914	7	5	12	13	7	10	10	—	—	—	—	64
" v r. 1915	7	13	12	9	4	2	—	—	—	—	—	47
" v r. 1916	7	15	7	6	—	—	—	—	—	—	—	35
" v r. 1917	9	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
Spolu	35	38	40	37	28	26	43	44	16	19	17	343
8. Nepovinné predmety :												
Jazyk nemecký I. odd.	—	—	10	10	3	4	—	—	—	—	—	27
" " II. odd. ab	—	—	4	1	7	6	9	—	—	—	—	36
" " III. odd.	—	—	—	—	1	—	—	5	6	—	4	16
Spev I. odd.	10	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
" II. odd.	—	—	3	6	7	2	—	—	—	—	—	18
" III. odd.	—	—	—	1	—	—	4	2	6	3	6	22
Ženské ručné práce	4	4	3	1	2	1	4	—	2	—	—	21
Kreslenie	—	—	—	8	2	2	1	2	1	2	1	19
9. Platy žiakov :												
Školné v I. sem. à 100 Kč	2	1	3	—	—	1	4	2	2	2	4	21
" v I. " à 200 Kč	13	20	4	4	7	5	10	8	3	4	1	79
Oslobodent	22	17	33	35	23	23	30	35	11	12	12	253

	I.		II.		III.		IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Spolu
	A	B	A	B	A	B						
Školné v II. sem. à 100 Kč	2	1	2	—	—	—	3	2	2	2	3	17
" " II. " à 200 Kč	5	13	14	7	9	10	18	15	5	5	4	105
Oslobodení boli	29	24	24	31	18	18	23	27	9	12	10	225
Zápisné à 10 Kč	35	32	—	2	3	2	1	6	1	1	—	83
Príspevky na pomôcky à 20 Kč	40	38	40	39	30	29	45	46	16	19	17	359
" " " " " à 10 Kč	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
" " " hry " " 6 Kč	40	38	40	39	30	29	45	47	16	19	17	360
Taxy za duplikáty												70 Kč
10. Klasifikácia:												
Celkový výsledok v šk. r. 1926/27:												
Výborne spôsobilí	5	6	1	2	3	3	4	4	1	4	2	35
Spôsobilí	37	29	27	24	16	17	44	19	15	15	8	251
Nespôsobilí	10	16	9	9	7	8	9	6	—	—	—	77
Neklasifikovaní	—	—	—	—	—	—	2	—	—	3	—	2
Spolu	52	51	37	35	26	28	59	29	16	22	10	365
Koncom školského roku 1927/28.												
Výborne spôsobilí	7	7	3	4	1	1	5	3	4	1	4	40
Spôsobilí	21	20	24	24	16	18	27	29	6	13	9	207
Oprava povolená	2	8	6	4	2	4	2	5	3	2	4	42
Nespôsobilí	4	3	7	5	8	3	8	7	2	3	—	50
Neklasifikovaní	1	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	4
Spolu	35	38	40	37	28	26	43	44	16	19	17	343

Písomné práce.

Z jazyka československého.

V.

I. 1. Štyri ročné doby — ľudský vek. (Prírovnanie.) *2. Plodu nedá mokré pole a čest i v rozkoši vôle nesedí na jednom stole. (Alexandreis). (Výklad). 3. a) Príčiny kultúrnej a hospodárskej vyspelosti Európy. (Podľa dejepisných a zemepisných výkladov). b) Vývoj demokracie v Athénach. (Podľa dejepisných výkladov).

II. 1. a) Husove zásluhy o český jazyk. (Podľa literárnych výkladov). b) Moja najmilšia vzpomienka. (Voľné vypravovanie). *2. Charakteristika osôb a) z povesti „Olejkár od J. M. Hurbana“ b) z novely „Mladé letá“ od Martina Kukučina. 3. a) Význam cestovania. Pojednanie b) Chráňme si svoje zdravie. (Pokus o reč). — Ján Fedák.

VI.

I. 1. Reformné snahy v Čechách. (Prehľad vývoja). *2. O skautingu. (Dopis priateľovi). 3. Moja prvá návšteva a) v divadle. b) v kine. (Vzpomienka). *4. Voľná vianočná téma. (Vypravovanie). 5. Lásku mať

ku každému a panovať nad sebou je prvé pravidlo ku spokojnosti a spokojnosť je šťastie (Timrava) (Úvaha).

II. 1. Jednota bratská. (Literárne pojednanie). *2. Lubovlná charakteristika podľa domácej četyby. 3. Cestujme peši. (Pokus o reč). *4. ... že máj ovzdušie sľubom šťastia plní... (Ivan Gall). (Ličenie). 5. Renesancia (Výklad). — *Paula Trejbalová.*

VII.

I. 1. a) Jozef Dobrovský. (Charakteristika). b) Ruka a stroj. (Prirovnanie). *2. Potreba národnej solidarity. (Úvaha). 3. v) Život v U. S. A. (Podľa zemepisných výkladov). b) Protireformácia v našich zemiach. (Podľa dejepisných výkladov). 4. Ako povstal svet? (Podľa kinematografického predstavenia). *5. Príčiny slovenského vystahoválectva. (Pojednanie).

II. 1. a) Príčiny slovenskej odluky. (Podľa literárnych výkladov). b) Ktorá kniha urobila na mňa najväčší dojem? (Volné vypravovanie). *2. Charakteristická osôb podľa domáceho čítania. 3. O mládež naša, ty's držiteľkou rána. (Hviezdoslav). (Výklad). 4. Význam divadla. (Pokus o reč). 5. Máj r. 1918 v dejinách nášho oslobodenia. (Jubilejná rozpomienka). — *Ján Fedák.*

VIII.

*1. Budha: Koreň všetkého zla je nedostatok poznania. (Úvaha). 2. Cestou života. Výklad básne Hviezdoslavovej. 3. Prečo vlastníctvo pôdy povznáša sebavedomie človeka. Úvaha. *4. Pokus o feuilleton. 5. Myšlenkový obsah husitského hnutí. Pojednání. *6. Kino a divadlo. Úvaha. 7. Význam práce. Úvaha. 8. Cestopisná črta. *9. Volba povolání. Pojednání. 10. Maturitná práca: a) V. Dyk: V kroj malátný a chabý, zchladlý príjď vaší rukou obroda. A vaše okovy-li padly, ať je to světu svoboda! Úvaha. b) Slaviofilstvo a jeho účinky u nás. Rozprava. c) Človek a vesmír. Rozprava. — *Fr. Prchlik.*

Z jazyka francúzskeho.

V.

1. L' automne. (Traduction.) 2. Vercingétorix. (Reproduction.) 3. Comment se fait le pain? (D'après la conversation.) 4. Un cocher, critique d'art. (Reproduction.) 5. Portrait de mon ami. (Lettre.) 6. Appartement à louer. (Dialogue.) 7. Le siège de la ville de Beauvais. (Traduction.) 8. L' été. (Description.) — *Edita Weisová.*

VI.

I. 1. La vie au château féodal au moyen — âge. (D'après la lecture et à l'aide des explications littéraires.) 2. On cherche une chambre à louer. (Dialogue.) 3. Le citron du Paradis. (Reproduction.) 4. Les amusements en hiver. (D'après la conversation.)

II. 1. Les champignons d'Alex. Dumas. (D'après le récit du maître.) 2. Molière. (Portrait.) 3. Le jour ouvrier et le dimanche dans la ville. (Description.) 4. Le voyage à Paris. (Dialogue.) — *P. Trejbalová.*

VII.

I. 1. Une promenade dans la nature par une belle journée d'automne. (D'après la conversation.) 2. Lamartine en Italie. (D'après la lecture.) 3. Invitez votre ami à venir chez vous. (Lettre.) 4. A l'hôtel, au restaurant, au café. (Dialogue.)

II. 1. Les idées de Kollár. (Esquisse littéraire.) 2. La noce espagnole. (Reproduction.) 3. Mirabeau. (Portrait.) 4. Quelques impressions de l'exposition à Brno. (Narration.) — *P. Trejbalová.*

VIII.

1. Voyage. (D'après la conversation.) 2. Le verre d'eau. Acte I, scène II. (Reproduction.) 3. L'élève donne de ses nouvelles à son ami. (Lettre.) 4. Pourquoi apprenons — nous les langues étrangères? (Réflexion.) 5. Le plus heureux jour de ma vie. (Narration.) 6. Chez le tailleur. (Dialogue.) 7. Santé et maladies. (D'après la conversation.) 8. Maturitná práca. — *Edita Weisová.*

Z jazyka ruského.

V.

1. Деревенская жизнь въ стихотвореніяхъ Кольцова. 2. Одинъ день въ Обломовкѣ. 3. Теченіе мыслей въ стихотвор. Некрасова: „Власть“. 4. Впечатлѣнія изъ похорона товарища. 5. Приходъ весны. 6. Встрѣча Чичикова съ Плюшкинымъ. — *М. Maciejovič.*

VI.

1. Новгородскія былины. 2. Лѣтописное преданіе о князѣ Олегѣ въ изложеніи А. С. Пушкина. 3. Романы въ старой русской литературѣ. 4. Оригинальныя русскія повѣсти XVII вѣка. 5. Антиохъ Кантемиръ и его сатира „Къ уму своему“. 6. Значеніе рѣкъ для человѣчества. — *А. Grigorjev.*

VII.

1. Значеніе Петра Великаго для русскаго просвѣщенія. 2. Значеніе желѣзныхъ дорогъ. 3. Литературныя сочиненія имп. Екатерины II. 4. Содержаніе комедіи Фонвизина „Недоросль“. 5. Н. И. Новиковъ и его литературная дѣятельность. 6. Русская лирика Екатерининской эпохи. — *А. Grigorjev.*

VIII.

1. Содержаніе комедіи А. С. Грибоѣдова „Горе отъ ума“. 2. Значеніе рѣкъ для человѣчества. 3. Главныя дѣйствующія лица повѣсти Пушкина „Капитанская дочка“. 4. Казачество и его борьба (по повѣсти Гоголя „Тарасъ Бульба“). 5. Біографія Чичикова (по „Мертвымъ Душамъ“ Гоголя). — *А. Grigorjev.*

VI. Menoslov žiakov a žiačok na konci škol. roku 1927—1928.

Žiaci označení * sú výborne spôsobili.

Pokiaľ sa bydlisko žiakovo neshoduje s rodiskom, je v zátvorke.

I/a trieda.

Ján Bañas zo Šarišských Lúk, Valeria Bramušková z Jakloviec, Eugen Čiško z Prešova, Alžbeta Dedková z Prešova, Eduard Dopirák z Veľkého Šariša, *Ladislav Dvorščák zo Sabinova, Ján Durkáč z Tolčemeša, Eleonora Feketová z Levoče (Prešov), Jozef Fertál z Heretníka, Viktor Fürbeck zo Sarajeva (Bratislava), Andrej Gresch z Prešova, Ladislav Gurský z Dolného Turecka (Bardiov), Viktor Háber z Ploského (Lemešany), Vojtech Halás z Prešova, Ján Harničár z Prešova, Jozef Chavko z Bardiova, *Ladislav Jakubek z Veľkého Šariša, Rudolf Jelínek z Livova (Lúkov), Ján Kovaľ zo Soľnohradu, Michal Krámer zo Sabinova, Pavel Lerner z Košíc (Prešov), Valentin Lipták z Hrabkova, Štefan Novotný z Ňaršian, Ctibor Rosenberg z Orlova (Prešov), Alexander Saxa z Torysy, *Ján Slaminka zo Zborova (Kendice), Ján Spišiak zo Šarišských Lúk, Jarmila Stará z Chotusic (Prešov), Klára Tarbajovská z Prešova, Vladimír Trnka z Micháľkovic (Prešov), *Jaroslav Truhlár z Kijeve (Orkucany), Rudolf Tuleja z Liptian, Ján Vaško zo Soľnohradu, Imrich Vozárik z Prešova, *Alexander Wolner z Prešova. Vystúpili: Jozef Hudák z Košíc (Guľvas), Alžbeta Klučarovská zo Soľnohradu (Prešov), Ladislav Šarišský z Veľkého Šariša, Jozef Štofko z Terne (Prešov), Juraj Kendra z Bardiovskej Novej Vsi. — Celkom: 40 žiakov.

I/b trieda.

Ján Beňa z Kapušian, *Anđela Brabcová z Týnišťa n/Orlicou (Prešov), Juraj Bujňák z Blažova, Rudolf Dromblikovič z Veľkého Šariša (Prešov), Anna Falatková zo Žakaroviec (Prešov), Alexander Fedák z Ďačova (Dubovica), Vladimír Fedák z Lubotýne, Ján Franko z Bodolaku, Ladislav Fuchs z Nem. Soľnohradu, Andrej Gajdoš z Drinova (Rožkovány), Imrich Herič z Prešova, Ladislav Hurajta z Veľkého Šariša, Alojzia Ivanovičová z Prešova, Pavel Jacko zo Sačurova, Ján Jánok zo Sačurova, Mária Kišpolcová z Prešova, Miloslava Ko-

pecká z Chotýša v Čechách (Praha), Alexius Korach z Prešova, Gejza Kyselý zo Spišského Podhradia (Prešov), *Štefan Leško z Veľkého Šariša, Juraj Marcinčin z Nižného Šebeša, Alojz Mikula z Lužian, Mária Nevická zo Starej Ľubovne (Kamionka), *Ján Oršulák z Medzian, *Arnošt Perhác z Chicaga, S. S. A. (Pečovská Nová Ves), Marta Preiszová z Prešova, *Viktor Šakala z Phillipsburgu, S. S. A. (Dubrava), Pavel Sedlák z Káne (Prešov), *Štefan Sopko z Prešova, Štefan Šafranko z Jarembiny (Kamionka), Štefan Šaroši z Veľkého Šariša, Alžbeta Štefková zo Šebeškelemeša, Viliam Tarjanyi z Prešova, Jozef Tékel z Vých. Šebeša, Ľudevít Tkáčik z Prešova, Karol Trostler z Prešova, *Vojtech Varga z Prešova, Eugen Záhora z Prešova. — Celkom: 38 žiakov.

II/a trieda.

Gabriela Altmanová z Prešova, Zoltán Bañas z Veľkého Šariša, Jozef Bunganič zo Šapinca (Prešov), Ladislav Dubay z Veľkej Poľany (Prešov), Pavel Halás z Havaja, Andrej Hambor z Malého Šariša (Prešov), Erika Holvayová z Veľkého Šariša, Hortenzia Holvayová z Veľkého Šariša, Emerich Jacko zo Sabinova, Juraj Janoušek z Drahanoviec na Morave (Prešov), Mikuláš Karpáty zo Stakčina (Porúbka), Arnošt Kiss z Jászberénya v Maďarsku (Drinov), Viliam Klein z Prešova, Pavel Krestianko z Prešova, Andrej Krištof z Hačavy (Havaj), Štefan Krištofik z Prešova (Soľnohrad), Bartolomej Letkovský z Veľkého Šariša, Karol Lígday zo Sabinova, *Julius Lipták z Veľkého Šariša, Eugen Mauritz z Veľkého Šariša, Ján Němec zo Zbožia v Čechách (Prešov), Michal Petruš z Červenice, Antonia Poklembová z Kamenice, (Jaklovce), Ján Prazňák z Košických Hámrov (Nem. Soľnohrad), Andrej Rodziňák z Michalian, Gejza Sedlák z Helcmanoviec, Ján Sohovič z Kelemeša, Piroška Strauszová z Prešova, Mária Surňáková zo Solí (Prešov), Andrej Svit zo Slov. Raslavic, Ladislav Tamphald zo Surducu v Rumunsku (Duplín), Vojtech Trattner z Budapešti (Prešov), Hugo Traurig z Prešova, Ján Vaľko z Nižného Šebeša, Štefan Vaško z Kelemeša, Vojtech Weintraub z Prešova, *Gizela Wunschová z Prešova, *Zlatoňka Zipserová z Prešova, Pavel Žarnay z Prešova, Juraj Žula z Harságu. — Celkom: 40.

II b trieda.

Arpád Alexy z Turzovky (Lipiany), Mikuláš Baláž z Ruského Kazimíra (Mlynarovce), Arnošt Capalini z Bukova v Česku (Soľnohrad), *Dezider Dobňák z Veľkého Šariša, Anton Džombák z Drinova, Juraj Gbur z Brezova, Andrej Geffert zo Zborova, *Eugen Gojdič z Prešova, Jozef Gotzmann z Pečovskej Novej Vsi (Lipiany), Viliam Herkely z Prešova, Ján Jusko zo Župčian, Julius Karaffa z Veľkého Šariša, Ján Kostráb z Močidlían, František Král z Kozodier v Česku (Prešov), *Štefan Kuba z Jarovnic, Jozef Leščák z Peč. Novej Vsi, Bartolomej Macejko z Veľkého Šariša, *Jaroslav Marhounek z Banjaluky v Jugoslávii (Prešov), Pavel Mikolajčák z Fričoviec (Prešov), Ľudevít Nágel z Tulčíka (Nižný Šebeš), Arnold Noiret z Budapešti v Maďarsku (Prešov), Jozef Oros z Malého Géreša, Jozef Pál z Nem.

Soľnohradu, Vojtech Pinčák z Nižnej Oľšavy (Veľká Dobrá), Irena Prídavková zo Spišskej Novej Vsi (Orkucany), František Rahl z Nem. Soľnohradu, Štefan Reichstädter z Lipian, Dionýz Rokycský zo Snakova (Pitrová), Zlatonka Rothová z Prešova, Anna Sečová z Orkucian, Ľudovít Slanina z Prešova, Ladislav Slavkay z Demiaty (Ličartovce), Juraj Staško z Kapušian, Jozef Šimkanin z Dlhohútky, Vojtech Tomčány z Prešova, Štefan Tomko z Drinova, Anna Vargovčíková zo Sabinova. — Vystúpili: František Klučarovský zo Soľnohradu (Prešov), Matej Kuchárik z Nižného Sebeša. — Celkom: 39.

III/a trieda.

František Aman z Dolného Kubína (Lipiany), Alexander Bizub z Tolčemeša, Štefan Bunganič z Prešova (Zbudská Belá), Štefan Drab z Usovského Šalgova (Sabinov), Štefan Gecík z Veľkých Raslavíc (Kelemeš), Eugen Goldwänder z Prešova, Michal Grejtovský z Michalian, Jozef Hajtáš zo Sačurova, Mikuláš Haluška z Prešova, Ján Harčár z Haršaĝu, Michal Jacko z Brezovice, Bartolomej Jakúbek z Malého Šariša, Ján Karabinoš z Fintic, Ján Karniš z Naršian, Jozef Klaček z Fintic, Michal Minarčík z Gulvasa, Zuzana Müllerová z Budapešti (Prešov), Ľudovít Naď z Nemeckého Soľnohradu, Štefan Ortuta z Koliňovca (Prešov), Bartolomej Palčák z Lažian, Irena Pustayová zo Šenviza (Prešov), Dezider Repčák z Bajerova (Demiaty), *Andrej Slaninka z Usovského Šalgova (Naršany), Ladislav Štofko z z Terne (Prešov), Vojtech Tarbajovský z Prešova, Ján Vološin z Lipian, Ladislav Šidelský zo Štrby (Soľnohrad) dodatočne prijatý. Z III/b pridelený bol Karol Anderle z Prahy (Soľnohrad). Medzi rokom vystúpili: Štefan Baláz z Vaniškoviec, Karol Červenický z Olejnoka (Osíkov), Imrich Kozlo z Prešova. Vylúčený z ústavu Štefan Zbiňovský z Lubotyne (Prešov). — Celkom 31.

III/b trieda.

Jan Adam z Vyšného Šebeša, Augustín Baláz z Michalian nad Torysou, Juraj Balík z Nižného Šebeša, Štefan Drevený zo Slovenských Raslavíc, Magda Bieleková z Košíc (Prešov), Pavel Fialka zo Sabinova, Štefan Fuchs zo Soľnohradu, Dezider Háber z Ploského (Prešov), Štefan Hec zo Stropkova (Prešov), Juraj Hudák z Demiaty, *Štefan Jacko zo Sabinova, Ján Kočiščák z Prešova, Alexander Koval zo Sačurova, Mikuláš Kovalčík z Malcova (Prešov), Jozef Kras z Prešova, Miloš Kudrna zo Slaného (Prešov), Jozef Kuzma z Bardejova (Prešov), Viktoria Lenzová z Veľkého Šariša, Vojtech Lisý zo Spišských Vlachov (Michalany nad Torysou), Štefan Sabol z Prešova, Michal Slezák z Lipovca (Prešov), Julia Stanislavová z Prešova, Imrich Španner zo Solivaru, Vojtech Turek zo Sedikartu, Eduard Urban z Veľkého Šariša, Quido Záruba z Kolína (Soľnohrad). Do III/a tr. bol behom roku zariadený Karol Anderle z Prahy (Soľnohrad). Vystúpil Alojz Fedák z Lastovice (Prešov). Vylúčený bol Andrej Kras z Prešova. — Celkom 29.

IV. trieda.

Ján Boľanovský v Veľkého Šariša (Dubrava), Štefan Čirský z Lipian, Ladislav Derfiňák zo Sabinova, Alexander Ferenc z Prešova, *Anton Gál zo Svine, Viliam Grünzweig zo Zlatej Idy (Soľnohrad), Vincenc Horňanský zo Soľnohradu, Ladislav Horvát z Prešova, Juraj Husovský z Tulčika (Prešov), Jaroslav Janečka z Derventy v SHS (Prešov), Karla Jonášová z Marmarošskej Sihoti v Rumunku (Ustčorna), Stefan Karpáty z Pichní (Porúbka), Zuzana Klimková z Lipt. Hrádku (Prešov), *Pavel Kotan z Križovian, *Zdenek Krížek zo Staříče na Morave (Sabinov), Pravoslav Kubišta z Dobrej Vody v Čechách (Prešov), Ján Lešo z Prešova, Ján Lukáč z Michalian n/Tor., *Andrej Miklúš z Tulčika, Arnošt Miko z Plavča (Sabinov), František Molnár z Bardejova, Dezider Murdžák z Prešova (Jarembina), Otto Müller z Radkovic v Čechách (Prešov), Magda Nágelová z Tulčika (Nižný Sebeš), Mikuláš Nevický z Litmanovej (Kamionka), Mária Novotná z Močidlian, Pavel Podlipa zo Župčian (Pečovská Nová Ves), Martin Pončák z Prešova, Vojtech Reiss z Margifan (Prešov), Anton Reistetter z Lipian, Ladislav Sobel z Chmiňanskej Novej Vsi, Ján Sopko z Fintíc, Marta Šimándiová z Kalše (Prešov), *Irena Šteffiková z Odesy v SSSR (Prešov), Václav Štěpán zo Zwierzynca v SSSR (Soľnohrad), Jozef Tabiš zo Župčian (Radačov), Ján Tuleja z Naršian, Stefan Janžar z Prešova, Mikuláš Valko z Prešova, Adéla Valová z Voitsbergu v Rakúsku (Prešov), Štefan Vaško z Raslavic, Magda Weissová z Prešova, Teodor Zima z Pustého Poľa (Malý Lipník). — Behom roku vystúpili: Tomáš Jacko z Močidlian, Zigmund Maglen z Nitry (Prešov). — Celkom: 45 žiakov.

V. trieda.

Ján Baran z Prešova, Štefan Bečaver z Lipian, Julius Demeter z Veľ. Šariša, Ján Eliáš z Naršian, Juraj Eliáš z Naršian, Andrej Ferčák zo Sabinova, [Imrich Giba z Kelemeša], *František Grünzweig zo Zlatej Idy (Soľnohrad), Ladislav Hisem z Poľanky (Prešov), Marta Ilkovičová z Fuľanky, Stefan Jašo z Prešova, Stefan Jusko z Raslavic, Jindrich Klein z Nitry (Prešov), Ján Kochan z Olšavice, *Imrich Kostelník z Mal. Šariša, Anna Kovalová z Prešova, Štefan Krajcer z Lipian, Ján Kraviar z Kelemeša, Jozef Kyselý z Prešova (Chicago), Ján Marhounek z Banjaluky (Prešov), Martin Martinček z Lipt. Sv. Petra (Sabinov), Julius Mathé z Veľ. Šariša, Stefan Michálek z Hamborku, Mikuláš Moyzes z Prešova, Andrej Müller z Košic (Prešov), Mikuláš Nižník z Prešova, [František Pána z Benešova (Sabinov)], Mária Pažinová z Fintíc, Pavel Ploskuňák zo Sabinova, Jozef Pomfy z Dubníka (Soľnohrad), Jozef Ragan z Brezovice, Alexander Repčák z Bajerova (Demjata), Jozef Repčák z Bajerova (Demjata), Moric Rosenwasser z Turian, Viktor Roth z Prešova, Gejza Runkovič z Prešova, Ladislav Schwarz z Košic (Prešov), Karol Slach z Teplic-Šanova (Orkucany), Gizella Šarišská z Veľkého Šariša, Barbara Šimándiová z Kalše (Prešov), Ľudovít Šomský z Veľ. Šariša, Alžbeta Šternová z Prešova, *Ján Švida z Tulčika, Ladislav Tkáčik z Prešova, Juraj Tuleja z Naršian, Adéla Župniková z Veľ. Šariša. — Celkom: 46.

VI. trieda.

Vojtech Berthóty z Prešova, *Viliam Fedák z Lubotyne, Dionýz Friedmann z Prešova, *Julius Gazoň z New-Yorku (Prešov), Marta Heinrichová z Prešova, *Karol Holomáň zo Zborova, *Hermína Janečková z Glamoša SHS. (Prešov), Ján Kmec z New-Yorku (Prešov), Karol Kuchár zo Sabinova, Julius Malčovský zo Solivaru, Ľudevít Ortuta z Kotterbachov (Prešov), Juraj Raslavský z Prešova, Ľudevít Sabol z Prešova, Katarína Sikulová z Lučenca (Prešov), Michal Sinaj z Lomného (Prešov), Filip Smolko zo Šingliara. — Celkom 16.

VII. trieda.

Teodor Bobák z Viszló (Rakacza, Maďarsko), Růžena Čulíková z Prahy (Prešov), Herman Greif z Tulčíka, Eugén Grich z Prešova, *Jozef Hnát z Košíc (Zemanská Kotešová), Ján Kapralčík zo Spiš. Podhradia (Prešov), Herman Kempler z Trstenej, Julius Koložvári z Veľ. Šariša (Sabinov), Mikuláš Ladomerský z Podboldoga, Maďarsko, Margita Laktičová z Prešova, Peter Lisý z Velkej (Michalany), Miron Podhájecký z Brusnice, Vincenc Potočňák z Guľvasa, Jozef Prokop z Yohanstoronu, U. S. A. (Terakovce), Vincenc Seman z Vyšného Šebeša, Valéria Sikulová z Lučenca (Prešov), Mária Šarišská z Veľ. Šariša, Gejza Vrublovský z Prešova, Jozef Greš z Prešova — Celkom 19.

VIII. trieda.

Ján Demeter z Veľ. Šariša, Ladislav Doboš-Kopčák zo Slov. Raslavíc (Gyöngyös, Maďarsko), František Dráč z Prešova, (Petrovec u Užhorodu), Gabriel Dráč z Nižného Šebeša, Michal Fenič z Nižného Šebeša, Štefan Haluška z Prešova, *Antonín Janečka zo Sarajeva SHS. (Prešov), Ján Konečný z Prešova, Ladislav Kyselý zo Šamošovej, Maďarsko (Haršag), Ella Lichtigová z Prešova, Jozef Linhart zo Zborova, Pavel Miko z Raslavíc, Peter Priputen z Komloša, Ján Staško z Kapušian, *František Syrový z Peruce u Loun v Čechách (Prešov), *Ladislav Šteffko z Odessy v Rusku (Prešov), *Ján Tarbajovský z Prešova. — Celkom 17.

VII. Soznam kníh na školský rok 1928—29.

I. trieda.

Malý katechismus. Sv. Vojtech, Trnava	4 80
Faměra, Slovenská mluvnica. Unie	24—
Šeňšel—Bučan—Krměšský, Čítanka pre prvú triedu slov. stredných škól. v tlači	—
Heřmanský, Cvičebná kniha reči latinskej. Diel I., II., nezm. vydanie Jednota Českých filológů, Praha	15—
Heřmanský, Latinská mluvnica pre slov. stredné školy. Jednoty čes. filol., Praha	24—
Najbrt, Cvičebnica ruského jazyka Nakl. Legiografia, Praha	17 50
Brunclík—Machát, Zeměpisný atlas pro střední šk. 4. vyd. V. Neubert, Praha	105 —
Nikolau, Učebnica zemepisu na základe vlastivednom pre I. tr. škól. stred. Vydavat. družstvo č. prof. Praha	viaz. 14 40
Červenka—Bučan, Aritmetika pre I. tr. stred škól. 2. vyd. Jedn. čsl. mat. a fyz.	8 80
Valouch—Murgáš, Meroveda pre nižšie triedy škól. stred. 2. vyd. Jednota čsl. matem. a fyzikov v Prahe	26 20
Polívka—Klíma, Živočíchopis pre nižšie tr. škól. stred. Promberger, Olomuc	22—
Polívka—Klíma, Rastlinopis pre nižšie tr. škól. stred. Promberger, Olomuc	20—
Polívka—Broul, Kluč k určovaniu rastlín. Promberger, Olomuc 1924.	10—

II. trieda.

Šalát, Biblické dejiny pre stredné a m. školy. Starý zákon. Leo, Trnava	4 40
Damborský, Slovenská mluvnica. Husár, Nitra	24—
Pražák, Čítanka pre druhú triedu. Státné nakladate. v Prahe	20 60
Heřmanský, Cvičebná kniha jazyka latinského. Diel II. 2. vyd. Jednota čes. filolog., Praha	15 60
Heřmanský, Latinská mluvnica ako vo triede prvej	—
Červenka—Bučan, Aritmetika pre II. tr. stred. škól. Jednota čsl. matem. a fyzikov, Praha	7 80
Valouch—Murgáš, Meroveda pre nižšie tr. škól. stredných 2. vydanie. Jednota čsl. matem. a fyzikov v Prahe	26 20
Najbrt, Cvičebnice ruského jazyka ako vo triede prvej a časť II.	13 20
Maciejovič, Ruská mluvnica Nakl. Akademia, Bratislava	20—
Maciejovič, Pravidlá ruského pravopisu	3 50
Pešek—Šikura, Moja vlast. Českosl. vlastiveda. Vyd. družstvo čsl. prof., Praha	8 80
Nikolau—Ondruš, Učebnica zemepisu pre II. triedu. Vyd. družstvo čsl. prof., Praha	viaz. 13 20
Brunclík—Machát, Zemepisný atlas ako v triede prvej	—
Hocke, Čtyři mapy k dějinám československým	16 50
Polívka—Klíma, Živočíchopis ako vo triede prvej	—
Polívka—Klíma, Rastlinopis ako vo triede prvej	—
Polívka—Broul, Kluč k určovaniu rastlín ako vo triede prvej	—

III. trieda.

Šalát, Biblické dejiny. Nový zákon. Leo, Trnava	10—
Damborský, Slovenská mluvnica ako vo triede druhej	—
Pražák, Čítanka pre tretiu triedu slov. stred. škól. Stát. naklad., Praha 2. vyd.	25 60
Hrbek—Hrubý, Cvičebná kniha jazyka latinského pro gymn. III. Vydání 6. J. L. Kober, Praha	—
Heřmanský, Latinská čítanka pre III. a IV. triedu. Jedn. čes. filol., Praha	21—
Heřmanský, Latinská mluvnica ako vo triede prvej	—
Najbrt, Cvičebnica ako vo triede II.	—

Maciejovič, Ruská mluvnica ako vo triede II.	—
Maciejovič, Pravidlá ruského pravopisu ako vo triede druhej	—
Pešek, Z domova a cudziny II. Obrazy z dejín starovekých a stredovekých.	—
Vydav. družstvo prof., Praha	viaz. 12 20
Balcar—Kameníček, Historicko-zemepisný atlas. V. Neubert, Praha-Smichov	60—
Nikolau, Učebnica zemepisu pre III. triedu, V. opr. vyd. Prof. naklad. a knižkup, Praha	viaz. 14 70
Brunclík—Machát, Zemepisný atlas ako vo triede prvej	—
Cervenka—Bučan, Aritmetika pre III. triedu str. škôl. Jednota čsl. matem. a fyzikov v Prahe	12—
Valouch—Murgaš, Meroveda, pre nižšie školy stredné ako vo triede prvej	—
Petra—Krměšský, Fyzika pre nižšie školy stredné. Jednota čsl. matem. a fyzikov v Prahe	28—

IV. trieda.

Filkorn, Rímsko-katolícke obradoslovie. Leo, Trnava	7 80
Damborský, Slovenská mluvnica ako vo triede II.	—
Pražák, Čítanka pre IV. tr. slov. stred. škôl. Státné naklad., Praha	30—
Hrbek—Hrubý, Cvičebná kniha jazyka latinského pro gymnasia IV. J. L. Kober, Prah	17 40
Heřmanský, Latinská čítanka pre III. a IV. triedu ako vo triede III.	—
Heřmanský, Latinská mluvnica pre slov. stredné školy ako vo triede I.	—
Brant—Heřmanský, Výbor z básní Ovidiových. Unie, Praha	25—
Pražák—Novotný—Sedláček, Slovník latinsko-český. Unie, Praha	126—
Pover—Vojtišek—Šedivý, Učebnica jazyka francúzskeho. Díl II. Unie, Praha	16—
Štěpánek, Ruská čítanka. Unie, Praha	36 80
Maciejovič, Ruská mluvnica ako vo triede II.	—
Maciejovič, Pravidlá ruského pravopisu ako vo triede II.	—
Pešek, Z domova a cudziny, obrazy z dejín stredo- a novovekých. I. vydanie. Prof. naklad., Praha	viaz. 13 90
Balcar—Kameníček, Historicko-zemepisný atlas ako vo triede I.	—
Nikolau—Ondruš, Učebnica zemepisu pre IV. triedu len slov. vyd.	11 80
Brunclík—Machát, Zemepisný atlas ako vo triede prvej	—
Bydžovský—Ondruš, Aritmetika pre IV.—VII. tr. Díl I. Jedn. čsl. mat. a fyz.	20—
Vojtěch—Bučan, Geometria pre IV. a V. tr. škôl. stred. Jedn. čsl. matem. a fyz., Praha	31 50
Bydžovský—Vojtěch—Murgaš, Sbirka úloh z matematiky. Jedn. čsl. matem. a fyz., Praha	30—
Petra—Krměšský, Fyzika pre nižšie školy stred. ako vo triede III.	—
Mašek—Nemeček, Chemia pre stred. školy I. Unie, Praha	18—

V. trieda.

Pokoj—Žiška Učebnica náboženstva katol. pre vyššie triedy stred. škôl. Lev, Trnava	12—
Heřmanský, Čítanka pre piatu tr. sloven. gymn. Státné naklad., Praha	28 50
Od polroka : Vlček, Čítanka pre VI. tr. slov. stred. škôl. Státné naklad., Praha	33 50
Ertl, Rukovět dejín č. lit. II.	7 50
Heřmanský, Lat. mluvnica ako vo triede I.	—
Bujnáč—Menšík, Slovenská poetika. Státné naklad., Praha	20 40
Ertl, Rukovět české literatury I. díl. Bursík—Kohout 2. vyd.	6—
Brant—Heřmanský, Výbor z básní Ovidiových	26 30
Kníže—Heřmanský, Výbor z Tita Livia. Ustr. spolek čsl. prof., Praha	4 20
Pražák—Novotný—Sedláček, Slovník latinsko-český ako vo triede IV.	—
Pover—Vojtišek—Šedivý, Učebn. jazyka francúzskeho, Díl III. Unie, Praha	18—
Štěpánek, Ruská čítanka ako vo triede IV.	—
Maciejovič, Ruská mluvnica ako vo triede II.	—
Bídló—Hýbl—Šusta, Všeobecný dějepis pro vyšší tř. Díl I., 2. vyd. Historický klub, Praha	21—
Balcar—Kameníček, Historicko-zemepisný atlas ako vo triede III.	—

Nikolau—Ondruš, Učebnica zemepisu pre vyššie tr. škôl stred. 5. vyd.	23—
Brunclík—Machát, Zemepisný atlas ako vo triede I.	—
Smolař—Chrappa, Botanika pre vyššie triedy škôl stred. Prof. nakl., Praha	25—
Bydřovský—Ondruš, Aritmetika pre IV.—VII. tr. škôl stred. Diel I. 5. vyd. ako vo triede IV.	—
Bydřovský—Vojtěch—Murgaš, Sberka úloh z matematiky pre vyššie tr. škôl stred. ako vo triede IV.	—
Vojtech—Bučan, Geometria pre IV. a V. triedu škôl stred. ako vo triede IV.	—
Mašek—Němeček—Houdek, Chémia pre gymn. a reál. gymn. II. Unie, Praha	20—
Wžentek, Dejiny literat. rímskej. Unie, Praha	16—

VI. trieda.

Augustini, Mravouka. Unie, Praha	18·50
Vlček, Čítanka pre šiestu triedu str. škôl. Stát. nakl.	33·50
Menšík, Rukoväť k čítanke	11—
Od polroku: Vlček, Čítanka pre VII. tr. Stát. nakl., Praha	32—
Ertl, Rukoväť dějin české literatury II.	7·50
Bujnák—Menšík, Slovenská poetika ako v triede V.	—
Neudert, Výbor z básní P. Vergília Marona. Unie, Praha	23·60
Ryba, C. Sallustii Crispi De bella Jugurtino	6—
Heřmanský, Latinská mluvnica ako vo triede II.	—
Erhardt, Rímské reálie. Lev, Ružomberok	brož. 18—
Pražák—Novotný—Sedláček, Latinsko-český slov. ako v tr. IV.	—
Pover—Vojtěšek—Šedivý, Lectures choisies. Unie, Praha, slov. vyd.	42—
Maciejovič, Ruská mluvnica ako v triede II.	—
Bidlo—Hýbl—Šusta, Všeobecný dějepis pro vyšší třídy stř. škol. Díl II. Vyd. 2. Hist. klub, Praha	25·50
Bálar—Kameníček, Historicko-zemepisný atlas ako vo tr. III.	—
Nikolau, Učebnica zeměpisu pro vyšší tř. ako vo triede V.	—
Brunclík—Machát, Zemepisný atlas ako vo triede I.	—
Bydřovský—Ondruš, Aritmetika pre IV.—VII. tr. škôl. stred. Diel II. slov.	19—
Vojtěch, Geometria pro VI. tř. škol stř. Vyd. 4. Jednota čsl. mat. a fyz. v Prahe	18·40
Valouch, Tabulky logaritmické. Jednota čsl. mat. a fyz. v Prahe	16·80
Bydřovský—Vojtěch—Murgaš, Sberka úloh z matematiky ako vo triede IV.	—
Woldřich—Bařer—Janda—Klačko, Zoologia pre vyššie triedy škôl stred. Prof. nakladat. v Prahe	20·50
Mašek—Němeček, Chémia III. Slovenské vydanie, Unie, Praha	30—
Pithard—Seifert—Ondruš, Základy deskriptivnej geometrie pre reálky a reál. gymn. Jednota čsl. mat. a fyz., Praha	26—
Wžentek, Dejiny literat. rímskej. Unie, Praha	16—
Najbrt, Rossia. Unie, Praha	23·40

VII. trieda.

Petráš, Církevné dejiny. Sv. Vojtech, Trnava	—
Vlček, Čítanka pre siedmu triedu str. škôl. Stát. naklad., Praha	32—
Menšík, Literárna rukoväť k čítanke pre VII. tr. Stát. naklad., Praha	11—
Bujnák—Menšík, Slovenská poetika ako vo triede VI.	—
Pražák, Rukoväť dějin české literatury III. díl. 2. vyd. Bursík—Kohout	12·60
Neudert, Výbor z básní P. Vergília Marona ako vo triede VI.	—
Novák, M. Tullii Ciceronis. De imperio Gnei Pompei. Jednota č. filolog, Praha	10—
Ludvikovský, M. T. Cicero—Výbor zo spisov retor. a filoz. J. č. F.	14·50
Pražák—Novotný—Sedláček, Slovník latinsko-český ako vo triede IV.	—
Sedláček, Výbor z listů Plinia mladš. Unie, Praha	8·40
Heřmanský, Latinská mluvnica ako vo triede I.	—
Grigoriev—Olenin, Russkoje slovo. Zichmann Riga	10·80
Maciejovič, Ruská mluvnica ako vo triede II.	—
Pover—Vojtěšek—Šedivý, Lectures choisies ako vo triede VI.	—
Bidlo—Hýbl—Šusta, Všeobecný dějepis pro vyš. tř. stř. škol. Díl III., 2. vyd. Histor. klub, Praha	27·30

Balcar—Kameníček, Historicko-zemepisný atlas ako vo triede II.	—
Nikolau, Učebnice zeměpisu pro vyšší třídy škol ako vo triede V.	—
Brunclík—Machát, Zeměpisný atlas ako vo triede I.	—
Bydžovský—Ondruš, Aritmetika pre IV.—VII. tr., diel II. ako vo triede VI. slov.	19—
Vojtěch, Geometrie pro VII. tř. škol střed. Vyd. 3. Jednota čsl. mat. a fyz., v Prahe	19:30
Valouch, Tabulky logaritmické ako vo triede VI.	—
Bydžovský—Vojtěch, Sbíerka úloh z matematiky ako vo triede IV.	—
Mašek—Jeništa—Nachtikal—Krměšský, Fyzika pre vyš. tr. škol stred. Diel I. Jednota čsl. mat. a fyz., Praha	24—
Pithard—Seifert—Ondruš, Základy deskriptivnej geometrie ako v VI. tr.	—
Weigner—Chrappa, Teloveda, Ustr spolok čsl. profesorov, Praha	12:60
Prchlík—Houdek, Mineralogía pre VII. tr. str. škol. Unie, Praha	20—
Fahoun—Drátvová, Filosofická propedeutika I. Psychologie. Unie, Praha 2. vyd.	brož. 16—
Wzenteck, Dejiny lit. rímskej. Unie, Praha	16—

VIII. trieda.

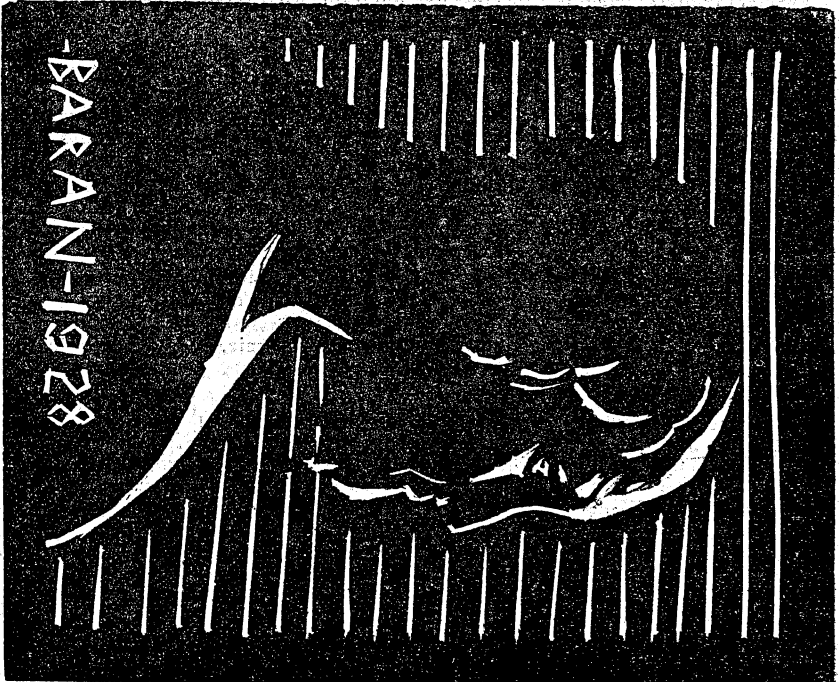
Kašpar—Tiso, Učebnica katol. náboženstva pre vyšš. tr. škol stred. Čiast. I. Leo, Trnava	22—
Mensík Čítanka pre VIII. triedu slov. stred. škol. Stát. naklad., Praha	14:85
Mensík, Literárna rukovät ku čítanke Stát. naklad., Praha	8—
Mensík, Pukovět dějin české literatury IV.	13:10
Bujnák—Mensík, Slovenská poetika ako vo triede V.	—
Hoffmeister, Vybrane básně Q Horatia Flacca. III. vyd. opr. Unie, Praha	14:20
Neuhoffer, Výbor z Tacitových Annálů. Unie, Praha	13:10
Heřmanský, Latinská gramatika ako v triede I.	—
Šuran, Přehled dějin literatury římské. Otto, Praha	6:90
Pražák—Novotný—Sedláček, Latinsko-český slovník ako v triede IV.	—
Pover—Vojtíšek—Šedivý, Lectures choisies ako vo triede VII.	—
Veselý, Premiers éléments de la conversation française. IV. edit Kopecký, Písek	10:80
Grigoriev—Olenin, Russkoje Slovo ako vo triede VI.	—
Maciejovič, Ruská mluvnice ako vo triede II.	—
Pekář, Dejiny československé. Historický klub, Praha	25:20
Hocke, Čtyři mapy k dějinám československým ako vo triede II.	16:50
Nikolau—Baxa—Stocký—Ondruš, Československá vlastivěda. Vyd. Družstvo čsl. prof. Praha len slov. vyd.	15—
Brunclík—Machát, Zemepisný atlas ako v triede II.	—
Bydžovský—Ondruš, Aritmetika pre IV.—VII. tr., diel II. ako vo triede VI.	—
Mašek—Jeništa—Nachtikal, Fysika pro vyšší tr. str. škol. Diel II. Jednota čsl. matem. a fyzikov	24—
Prchlík—Houdek, Geologie pre ôsmu triedu reál. gymn. Unie, Praha	33—
Pithardt—Seifert—Ondruš, Základy deskript. geometrie ako vo triede VI.	—
Drátvová, Filosofická propedeutika II. Logika. Unie, Praha	16:50
Ústava republiky čsl. II. vyd. Stát. nakl., Praha	1:80
Maciejovič, Rukovät dějin rus. literatury. Akademia, Pomocná kniha VI.—VIII. tr.	—

Dotatky k čítankám pre nižšie triedy stredných škôl. (Ruské, srbochorvatské a poľské texty). Diel I. Stát. nakl. Pre II. a III. triedu

... ..

... ..

Vyrezal Ján Baran, V. trieda.
 Obrázek vedľajší vyrezal J. Tuleja, IV. trieda.

VIII. Náveštie na školský rok 1928—29.

Podľa vynes. ministerstva škol. a n. o. zo dňa 7. apríla 1923, čís. 11.113—II. môže riaditeľstvo len výnimočne pripustiť žiakov (žiačky) na žiadosť náležite odôvodnenú, kolkovanú a doloženú k prijímacej zkúške do I. triedy po prázdninách a sice 1. septembra od 8—10. hod. dopol. Žiadosť je treba predosťreť do 10. júla riaditeľstvu.

Prijímacie zkúšky nových žiakov do vyšších tried výnimočne môžu byť povolené riaditeľstvom tiež po prázdninách, ovšem na žiadosť náležite odôvodnenú, kolkovanú a predostretú do 10. júla riaditeľstvu. Vykonajú sa 1. septembra.

Žiaci, prestupujúci z niektorej strednej školy na náš ústav a opačne z nášho ústavu na iný ústav stredný, predostnú riadne doložené žiadosti riaditeľstvu dotyčnej školy strednej, kde chcú pokračovať v štúdiách alebo opakovať, do 10. júla. Potrebné doplňovacie zkúšky týchto žiakov môžu byť vykonané po prázdninách 1. septembra.

Žiaci cudzozemci musia si včas zadovážiť od ministerstva školstva a n. o. povolenie k štúdiu na školách nášho štátu.

Taxa za doplňovaciú zkúšku pri prestupu zo štát. školy strednej do štátnej školy iného typu za jeden predmet robí 30 Kč, z viac predmetov 50 Kč.

Taxa za prijímaciú zkúšku z obč. školy (zo všetkých predmetov) alebo z inej školy robí 150 Kč.

Zápisné robí 10 Kč, príspevok na pomôcky 20 Kč, príspevok na hry 6 Kč.

Opravné zkúšky vykonajú sa 1. septembra. Začiatok škol. roku pre všetkých žiakov bude 3. septembra o 8 hod. rannej. V ten deň zaplatia žiaci pokračujúci v štúdiu alebo opakujúci 20 Kč. na pomôcky, 6 Kč na hry.

Podľa vynesenia ministerstva školstva a n. o. zo dňa 12. nov. 1922, č. 107,476 je dovolené, aby žiaci a žiačky stredných škôl a ústavov učiteľských boli oslobodení od povinného náboženstva analogicky s §. 3. zákona zo dňa 13. júla 1922. Sb. z. a n. číslo 226., jestli o to písomne požiadajú ich rodičia alebo ich zástupcovia.

Oslobodenie toto platí podľa min. vynesenia zo dňa 24. mája 1923, čís. 51,471 po celú dobu štúdia na strednej škole.

Žiadosti za toho oslobodenie treba predostreť riaditeľstvu ihneď na počiatku škol. roku, najdlhšie do 20. septembra. Len vo výnimočných prípadoch môže sa tak stať medzi rokom.

Podľa vládneho nariadenia zo dňa 26. srpna 1926. Sb. z. a n. č. 161, vyhláseného dňom 28. srpna 1926, platí sa za žiakov stredných škôl 200 Kč za každé započaté pololetie, pokiaľ nie je žiak od platenia školného oslobodený.

Školné treba zaplatiť naraz do štyroch týždňov po začiatku polroku. Od platenia školného môžu byť oslobodení len žiaci riadni, ktorí a) majú z chovania známku aspoň dobrú a zo žiadneho z povinných predmetov známku nedostatočnú,

b) ani sami, ani ich zákonní živitelia podľa svojich majetkových pomerov nemôžu zaplatiť školné bez zkrátenia výživy pre seba a svoju rodinu.

Prípúšťa sa aj oslobodenie od polovice. Žiadosti za oslobodenie od školného, doložené svedectvom o nemajetnosti na predpísanom blankete, predostierajú sa počiatkom škol. roku.

Žiakom, ktorí vyžiadavši si na výročné svedectvo klausulu na odchod, znova na ústav sa vracajú, treba zaplatiť zápisné 10 Kč.

Riaditeľstvo vyjadruje všetkým priateľom, priaznivcom a dobrodincom nášho žiactva úprimnú a srdečnú vďaku. Redakciám časopisu: Lidové Noviny a Slovák ďakuje za zasielanie časopisov zdarma pre žiakovskú čítareň.

Riaditeľstvo
Šafárikovho čl. štát. reál. gymnázia
v Prešove.

Vyrezal Ladislav Horvát, IV. trieda.

Z-2564